

TĒVYNĒ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ TARIKIOJE ORGANAS

The Lithuanian Weekly „Tevyne“
 Published Every Friday
 By the Lithuanian Alliance of America
 P. Jurgelutis, Secy & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
 In the United States \$1.50
 To Foreign Countries \$2.00
 „TĒVYNĒ“
 307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 32

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918

NEW YORK, N. Y., August 11, 1922.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1879.

Vol. XIII

Ivairios Zinios

BUS NAUJA KONFERENCIJA.
 Niekio pagedaujamo nesiekus Genuos ir Hagos konferencijose, politinėse sferose pastaruoju laiku jau kalbama apie reikalingumą Europoj naujos konferencijos.

Tokioje konferencijoje turės dalyvauti santarvės atstovai, gal but net patys premierai, podrang ir Suo. Valstijų atstovai. Bus svarstyta finansiniai reikalai. Kuometekia konferencija galės įvykti dar nežinoma.

CIVILIS KARAS ITALIJOJE.

Italijoje pastaruoju laiku jau keletas provincijų pereivena gana sunkius laikus: tenai apšaukta militarė padėtis, tenai eina gava smarkūs susirėmimai tarpe dviejų kraštutiniausių srovių — kraštutiniausių tautininkų ir kraštutiniausių bolševikų. Daugiausia kovojama Genevos, Milano, Pamos, Ancona ir Leghora provincijose, kuriose apšaukta karinė padėtis. Genuos garsiajam palociuje San Giorgio Palace, kur nelabai senai buvo Europos atstovų konferencija įvyko didelis susirėmimas, daug sužeista ir 5 užmušta. Palocių apėmė faicistai.

Abelnai gana kebli padėtis minėtos provincijose: ten jau daug užmuštų ir tukstančiai sužeistų priiskaitoma.

MIRĖ TELEFONO IŠRADEJAS.

Sydney, Nauja Skotija, rugp. 2. Čia pasimirė Dr. Aleksander Bell, telefono išradėjas. Mirė nuo senumo arba kraujo nusilpimo, turėdamas 75 metų amžiaus.

Daktaras Bell buvo gimęs Edinburge, Škotijoje, 1847 m. Bell su savo tėvais, dar jaunu budamas atvyko Amerikon. Čionai jis išsimokė ir išrado vieną iš garsiausių pasaulyje išradimų, tai yra telefoną. Prie to daktaras Bell išrado laivuką vadinamą Hydrodromu, kuris gali nuplaukti 70 mylių į vandenį. Veik visą savo gyvenimą daug rūpinosi nebyliais, jų švietimu. Tiems reikalams nemažai aukavdav.

STREIKAI.

Nors jau buvo tikėtasi, kad geležinkelių streikas bus užbaigtas šauktoje

prez. Hardingo konferencijoje liepos 25 d., tačiau, pagedaujantį pasekmių neprieita — nesusitaikyta. Streikuojama ir ant toliau. Anglijų kasyklų streikas ir gi dar tebetiesama. Keletas pastarųjų tarpe kasyklų savininkų ir darbininkų dar nežinoma. Dabar vėl tariama si. Ar bus jame prieita prie galo, dar nežinia. Prez. Hardingas ir daugelis kitų tiki, kad angliakasių streikas netrukus turės užsibaigti.

Chicagoje jau užsibaigė karų ir elevatorių streikas. Darbininkai sufiko nusileisti 10 nuošimčių algų nukarpymo.

SUSIKULĖ TRAUKINIAI.

Prie St. Louis, Mo., rugp. 6 d. susikulė du traukiniai. Užmušta 38 ypotos, o 137 sužeista, 25 jų sužeisti mirtinai. Priežastis traukinių susikūlimo — garvežio mašinistas nepastebėjo signalo, kuris rodė esamą netoliese traukinį, tokiu būdu ir užvažiavo ant pirmo važiuojamo traukinio.

MIRĖ LIET. REDAKTORIUS.

Rugp. 5 d. pasimirė „Prūsų Lietuvių Balso“ redaktorius, Donas Valencius. Jis buvo dar jaunas Prūsų lietuvių darbuotojas, nes turėjo vos 39 metus. Mirtį patiko juroje besimaudydamas. Mirė širdies liga.

DIDELĖS MANIFESTACIJOS.

Paminėjimui Lietuvos de jure per Suvienytas Valstijos pripažinimo, Amerikos lietuvių įvairiuose miestuose surengta gana kilnias manifestacijas rugp. 5 ir 6 dd.

New Yorkiečiai tokias iškilmes buvo surengę rugp. 5 d. New Yorko gatvėse maršavo didelis lietuvių skaičius; spėjama buvo daugiau 10 tukstančių. Buvo gana įspudingos tai iškilmės. Kaip tenka girdėti newarkiečiai 6 d. rugp. irgi labai kilniai parodavo. Apie New Yorkiečių manifestaciją skaitykit „Vietinėse žiniuose.“

CHINIEČIAI SMARKIAI KAUKJASI.

Iš Kantonos pranešama, kad Chen Chiung Mingo kariniai, kurie remia Pekino Respubliką, gana smarkiai sumušė Sun Yet-Seno, nuverstojo pietinės Chinijos prezidento pietėkas. Užimta Chinchono ir Chiningo. Nugalėtoji pusė panešė gana didelius nuostolius užmuštais ir sužeistais.

LIEUVOS ŽINIOS

LIEUVOS PILIECIŲ REGISTRACIJA.

1. Visi Amerikos lietuviai, kurie save skaito Lietuvos piliečiais, pagal įstatymą, paskelbto 1922 m. 9 d. birželio, (Vyriausybės žinios iš 2-3-26-94) turi įsiregistruoti Lietuvos Atstovytyje Washingtono mieste, nuo 1922 m. 1922 m. gegužės 1 d. iki 1922 m. rugpjūčio 1 d.

2. Registravimosi ir pasiūlymus reikia kreiptis Lietuvos Atstovybe Vašingtone, ir vietos Paskolos Stoties arba kitas visuomenės įstaigas, kurios su Atstovybe tuo reikalu susinė.

LIEUVOJE IŠKILMĖS DEL AMERIKOS PRIPAŽINIMO.

Vašingtonas, 1922 m., liepos 31 d. „Elta“ Liepos 28 d. del Amerikos pripažinimo de jure įvyko iškilmingas manifestacijos. Didžios minios nuvyko pas Amerikos Konsulą, kuriam pasirodžius apipylė jį gėlėmis ir sukėlė širdingą ovaciją.

Visoj šalyj iškilmingas apvaikšciojimas.

TAUTINĖ KOVA KLAIPEDOJ.

Vašingtonas, 1922 m., rugpjūčio 2 d. „Elta“ Liepos pabaigoje Klaipėdos Vokiškoji Valstybės Taryba (Staatsrat) išleido įsakymą cenzuruoti lietuvių spaudą. Vokiečių laikraštis „Dampfbott“ nuolat dekla žiaurių šmeižtų ant lietuvių.

PABALTIJOS AMERIKOS DRAUGIJA PAMINI AMERIKOS PRIPAŽINIMĄ.

Vašingtonas, rugpjūčio 1 d. „Elta“ Iš Pabaltijos Amerikos Draugijos centralio ofiso, (15 Park Row, New York, N. Y.) paskelbta, kad toji draugija paminėjimui Amerikos pripažinimo, suteikto Pabaltijos valstybėms, kelia rugpjūčio 3 d. drauginį pokylį Metropolitan Klube, kansas 6-os gatvės ir 5-os avenue. Garbės svečias buvo Lietuvos atstovas, gerb. Voldemaras Čarneckis, Latvijos atstovas, gerb. Charles E. Seya ir veikiančysis Estonijos Konsulas p. Hans Locke. Draugijos reikalų vedėja panelė Matilda Spence padavė spaudai pareikštas del pripažinimo nuomones Lietuvos Pin. Min. ingalio tinio ir Latvijos ir Estonijos Konsulų New Yorke.

DEL NEPAMATUOTŲ GANDŲ.

Tuli lietuvių laikraščiai ir šiaip jau neiškių tikslų žmonės emė leisti mūsų visuomenėje gandy, kad Amerika Lietuvai pripažinimą suteikusi ne pilną ir tai

su sąlygomis, kurios žalingomis.

Lietuvos Informacijos Biuras žino, ir angalių pasakelbi lietuvių visuomenei, kad visi šitie piktos valios pranešimai yra visai be pamato. Amerikos Vyriausybė suteikė lietuviams pilną pripažinimą de jure ir tai bus patvirtinta.

INFORMACIJA BLURO PRASIMAS.

Amerikos dienašaukiai karais indeda Lietuvos neprielankių žinių. Pakal Lietuvos turės neprieitę bėgi ir blogai jar velijama žmonių, patol ir tokių žmonių saltiniai neišseks.

„Labai yra svarbu panašias žinias atitaisinti ir tuojuos po jų pasidarymo. Kairiųjų yra ganoma, kad tai atitaisinti darba turis visada atlikti Lietuvos Informacijos Biuras Vašingtone. Žinoma, tasai Biuras tam ir yra, įsais tos priedermės. Bet dalykas tam, kad biura iškarpos suraštas apie Lietuvą pasiekia tik kelias dienas po to, kai jie pasirodė laikraščiuose, numeruoti visus Amerikos dienaščius ir žurnalus. Inf. Biurui nėra galimybės. Tad prisieina naudoties patarnavimu iškarpų Biuro. Mūsų Biuras yra sąryšyje su vienu iš didžiausių Amerikoj iškarpų Biuru. Bet iš karpos visada ateina tik po kelių dienų. Priskubinti jų gavimo nėra galimybės.

Tad ir svarbu yra, kad visi mūsų kolonijū lietuvių jautų reikalingu ir šioje srityje pasidarbuoti Lietuvos naudai ir pasimintų ant savęs Inf. Biuro darbo dalį, jeigu jie tik gali prieiti prie vietos dienašaukų. Pas tebėję lietuviams nepalankią žinią (ypač aiskiai melagingą) jie prašomi tuojuo nieko nelaukiant, inteikti tai redakcijai žinios atitaisinti. Jei del kokių priežasčių jie to padaryti negalėtų, tai lai tą padarytą dieną prisiumėia iškarpa mūsų Biurui.

Prie tos progos mes vėl raginame visus kolonijū lietuvius, galinčius įgyti ryšius su Amerikos dienaščiais ir žurnalais, patapti mūsų Inf. Biuro korespondentais. Mes pasistengsime jiems kartas nuo karto siuntinėti naudingos medžiagos, kurią pravartų būti sumauti vietinėje Amerikonų spaudoje.

Lietuvos Informacijos Biuras ligšiol turi tik 22 tokių korespondentų. Butų labai svarbu, kad tokių korespondentų mes turėtume kiekvienoje mūsų kolonijoje. Liet. Inf. Biuras.

Iš Lietuvos Laikraščiu

Liškvea. Miestelis mažas ir apskurdęs, stovi ant pat Nemuno kranto, neitrulinėje zonoj. Kaip čia, taip ir visoje panemunėje spekuliacija eina visu kuo. Žmoneljai iš anos pusės Nemuno, ypač iš Druskininkų eina į šią pusę nusipirkę pudelį rugių, nes pas lenkus vienas pudas kainuoja 160—180 auks. ir tai sunku gauti.

Lenkų kareiviai atėmė iš visų gyventojų luotelius ir, matydami kad galima gerai pasipelnyti, patys pradėjo kilnoti žmones per Nemuną už tam tiečia nustatytą taksą. Pereitą savaitę į mažą luotelį susėdo perkišos moters šeštas — lenkų kareivis inkavo. Luotelio buta mažo, ir skylėto ir vidury Nemuno jis išvirto. Dvi moters ir kareivis išsigelbėjo, o trys moters prigėrė. Ir tai jau ne pirmutinis atsitikimas.

Ratnyčios parapiljoj gyvenama grynų lietuvių ir žmones dažnai atėdavo į mūsų pusę sužinoti naujienų, gauti lietuviškų laikraščių ir literataros, skirtos lenkų juostos gyventojams. Dabar gi lenkų valdžia visą panemunę apstatė padidintais kavėvinių ir žandarmerijos būriais, kurios vietiniai sėdi. Jie, baisiausiai persekioja. Dabar susisiektas labai apunkitans. Bet viens, kitas visgi praspunka ir kaip pradeda poryti savo vargus, bėdas, tai net bangų darosi. Mat „broliai“ glosto lietuvius poniškis rankomis. Nežiurintų visų persekiojimų ir spaudimų, visų upas geras ir visi karštai tiki, kad Lietuva jų neužmirš — ir išvaduos.

Prekybos sutartis su Čekoslovakais. Šiomis dienomis atvyko į Lietuvą Čekoslovakijos prekybos ministerijos atstovas p. Kvetonas tartis su mūsų vyriausybe del padarymo prekybos sutarties tarp Lietuvos ir Čekoslovakijos. Iš mūsų vyriausybės pusės buvo tas sumanymas priimtas prielankiai. Taip kad laukiama tokios sutarties padarymo netolimoje ateity.

Ekonominis susiartinimas su Čekoslovakija gali turėti mūsų kraštui gerų pasekmių. Čekoslovakijos žemės ukis ir pramonė stovi labai aukštai. Kol mūsų pinigai nebuvo taip nuopulė, jie veik lyginosi su Čekų kronomis. Todel vadinamųjų skirtumas tokiai prekybai nesudarytų didelių kliučių. Ekonominis susiartinimas veda tiesiai į politinį susiartinimą, kas mums taip pat yra svarbu.

Tautos Namas Klaipėdoj. Birželio 27 dieną Klaipėdoj įvyko Prūsų Lietuvių susivienijimo susirinkimas. Be kitų klausimų nutarta

statyti Lietuvos Tautos Namą. Tame Name busia įrašyta lietuvių knygynas, skaitykla, muzėjus, klubų kambariai; taip pat čia tilpsia lietuvių kursai ir mokykla. Be to, žadama įrengti keletą kambarių atsilankantiems ir Didžiosios Lietuvos svečiams.

Namo reikalu rūpinčis išrinkta valdyba iš penkių narių: p. p. Bruožo, Lebarto, Skerio, Stikloriaus; penktas narys bus parinktas vėliau.

Žydų pogromas Vilniuje.

Sekmadienį, birželio 2 d., lenkai Vilniuje padarė žydų pogromą. Tą dieną koks ten perkrikštas iš žydų Čarnieci norejės padaryti ties šv. Kazimiero bažnyčia mitingą prieš žydus. Kada milicija norejo neleisti mitingą, tai minia milicininkus nuginklavo ir leidosi miesto gatvėmis su obalsiu „bič žydow!“ Plišė krautuves, mušė žydus. Čia pat ant gatvių ėjo persirengimas ir persiavimas į išplėstus rubus ar avalinę; milicija tuo tarpu pasislėpė, o žandarai nieko neveikė. Pogromas prasidėjo tarp 1 ir 2 val. diena ir baigė apie 11 val. vakaro, kada atėjo raiti žandarai išvaikė pogromėikus. Esą žinoma keturi arkščionys ir trys žydai; taip pat yra sužeistų ir ampuštų. Žydų delegacija ėjusį skusti Amerikos atstovui ir prašyti užtarimo.

Lietuviai Vilniuje nenugalimi.

Kaip rašėme, Vilniuje lenkai uždarė visus lietuvių dvasios laikraščius. Ne vienas pamanyti galėjokas gi dabar gaivins Tėvynės meilę ir jos dvasią pavergtajame krašte! Deje užslopinti lietuvių dvasios lenkams nevyksta. Štai gaunam iš Vilniaus dienašaukį „Rytų Lietuva“ 2 Nr. ir matom vėl besiveržiančią iš slopinamo ugniakalnio kibirkštį, iš kurios gali kilti didelis liepsnojantis žiburys!...

Tarp kitko kalbamam dienrašty aprašoma visi lietuvių redaktorių „nusizengimai“ prieš „ponstvą“, jų bylos nagrinėjamos Vilniaus apygardos teisme. Dienraščio „Dzwon Litwy“ redaktorė E. Laskauskaitė už straipsnį „Persekiojimai“ nubausta 2 mėn. kalėti, bet sumokėjęs 100,000 mk. tapo paleista. „Litvos“ redaktorius P. Sipavičius ir „Vilniečio“ red. P. Gaidelionis bylos darbus nagrinėjamos toliau.

Visi lenkų teisėjai ir prokurorai labai netvarkingai veda teismą, taip kad kaltinamųjų gynėjas p. Vrublevskis kiekvienu atveju prikašioja jiems jų teisių nežinojimą, kas kompromituoja lenkus.

Tauragė. Miesto taryba nutarė nebeduoti daugiau leidimų atidaryti sauginais gėralų įstaigų Tauragėje. Gailu tik kad ankščiau tai nepadarė, veik nesuprato reikalo, o tuo tarpu nebūtų visę tiek daug (apie 20) kenksmingų „įstaigų.“ Abelnai, Tauragės apskrities savivaldybės imasi griežtų priemonių kovai prieš girtuoklybę.

Tik deja, nevisi mūsų „tvarkos dabotojai“ tam padeda.

Vilkaviškis. Liepos m. 5 d. sulig apskrities viršininko Valonsevičiaus įsakymu tapo patalpintas kalėjiman Vilkaviškio miesto butų komisijos pirmininkas Armionas, remiantis privalomuoju įsakymu, užtvirtintu Vidaus Reikalų Ministerio iš 14/VII — 1920 m. už nepildymą apskrities viršininko įsakymo suteikti butų kriminaliam punktui. Liepos 9 d. jis paleistas Piliečių apsaugos departamento direktoriaus įsakymu.

Lenkų išveržimas neitrulinė zonoj. E. Kaunas. Lenkų Vyriausybės sudarytas „Civilijų žandarų bausmės batalionas“ birželio mėn. 28 d. užpuolė Giraitės, Motuizų, Starkiškių, Pamerkių, Bekšių kaimus neitrulinėje zonoje. Valkininkų rajone, apiplėšė juos ir smarkiai rušė gyventojus. Daugeli gyventojų suėmė ir nugabeno Vilniui. Tarp nugabentųjų buvo du neitrulinės zonos milicininkai, iš kurių vieną Keršį vis dar nebelaiko Vilniuje, o kitą jau paleido.

Linkuva. Kainos.

VII 10 d. rinkoje buvo šios kainos: rugių puras 500 auks., miežių 440 auks., avių 260 auks., kviečių pudas 140 auks.; karvė nuo 4000 iki 6000 auks., vidutinis darbo arklys nuo 10,000 iki 16,000 auks., vištos po 120 — 140 auks., kiaulienos svaras 60 auks., jautienos 14 auks., avienos 15 auks., telinko mėsos 10 auks., sviesto 60 auks., 2 svarų suris 50 auks., kiaušinis 8 auks., pieno gorcūs 20—24 auks., teliukas 1000 auks., avelė nuo 600 iki 1000 auks., bulvių puras 150 auks.

Šiemetinis derlius Linkuvos valsčių vidutinis, bet geresnis už pernykštį. Stin-

Linkuvos valsčiųjų pravedami trys nauji vieškeliai, apie 30 klm. Vienas iš Linkuvos Kriukių link, antras nuo Tulminių kaimo iki Dvariukų ir trečias nuo Linkuvos į Kalevų kaimą.

—Koperatyva— (Vartotojų Bendrovė, pavasarininkų ir darbininkų krautuves). Vartotojų Bendrovė steigia cemento dirbinių fabriką.

Tauragė. Miesto taryba nutarė nebeduoti daugiau leidimų atidaryti sauginais gėralų įstaigų Tauragėje. Gailu tik kad ankščiau tai nepadarė, veik nesuprato reikalo, o tuo tarpu nebūtų visę tiek daug (apie 20) kenksmingų „įstaigų.“ Abelnai, Tauragės apskrities savivaldybės imasi griežtų priemonių kovai prieš girtuoklybę.

Tik deja, nevisi mūsų „tvarkos dabotojai“ tam padeda.

Vilkaviškis. Liepos m. 5 d. sulig apskrities viršininko Valonsevičiaus įsakymu tapo patalpintas kalėjiman Vilkaviškio miesto butų komisijos pirmininkas Armionas, remiantis privalomuoju įsakymu, užtvirtintu Vidaus Reikalų Ministerio iš 14/VII — 1920 m. už nepildymą apskrities viršininko įsakymo suteikti butų kriminaliam punktui. Liepos 9 d. jis paleistas Piliečių apsaugos departamento direktoriaus įsakymu.

J. K—as.

„TEVYNĖ“

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taisyti savą nuožūros. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

SUV. VASTIJOS LIETUVŲ PRIPAŽINO.

„Ieškok, o atrasi, klabinink, o bus atidaryta.“

Jau senai Amerikos Lietuviai klabinai šiuo suvienytų Valstijų Valstybės departamento duris, maldaudami politinio Lietuvos užtarimo. Dar visai pradžioje karo, kuomet visuotinė seime kilo autonomijos obalsis, jau kreiptasi prieš Sus. Valstijų pagalbos rankos. Po to gi seka visa, nepaliaujamų, eilė maldavimų.

Pakitėjus Lietuvos politikai, apsišaukus nepriklausoma valstybe, mes ypač uoliai darbamės, prašydami Suvienytų Valstijų, kad Lietuva pripažintų. Kiek įvairių delegacijų siuntinėta, kiek visokiomis rezoliucijomis tai iš seimų, tai Tarybų, bei susirinkimų ir pavienių ypatų Washingtonan nusijusta, prašant Lietuvą pripažinti. Pagaliau didžiulė delegacija, milijono parašų peticija vis tuo reikalu Washingtoną pasiekė.

Vienok mūsų balso kaip ir „negirdėta.“ Tiesa, gavdavom mandagų atsakymų: „Pažiūrėsim“, „pasistengsim“, „pasvarstysim“, „gal ir bus galima Lietuva pripažinti.“

Turėjome nekantriai laukti. Tai mus net erzino! Štai, mes taip nuosirdžiai S. V. reikalavome: pirkome Laisvės Paskolos ir Linosybės bonus, pasididžiūdami ejo me kariuomenėn, narsiai kariavome už Suvienytų Valstijų interesus, buvome ištikimais rėmėjais, draugais, kuomet mums reikia pagalbos, kuomet mes prašome, kad Lietuvą, mūsų tėvynę pripažintų, to nesulaukiame.

Kodel taip buvo daroma, kodel mūsų balso neišklausė anksčiau, kodel Lietuvos nepripažino pora metų atgal? Tame bus, turbūt, svarbiausia priežastis: dar Wilsono administracija užsibrėžė palaikyti nedalomą Rusiją. Mat, buvo svajojama, kad visgi senoji Rusija kelsis iš betvarkės, kad dabartinė jos valdžia nepasilaikys, norėta tokiu būdu, kad ta Rusija pasilikytų cilybėje, kaip kad ir pirm karo buvusi. Todel tai ir mūsų maldavimai, prašymai buvo kaip ir „negirdimi.“ Apie tai mums, ir viešai buvo dar Colby paskelbė.

Mes labai nekantravome, podraug su gailėsčiu žiūrėdami, kaip tokis nepripažinimas mums skaudžius smugius teikia, nes mes dar ir dabar tikime, kad jei Suvienytos Valstijos Lietuvai nepriklausomybę jau

senai būtų pripažinę, ne taip godžiai lenkų banditai ant mūsų žemių būtų puldinėję, ne su tokiu godumu juos ir prancai būtų gundę, nelaužę jie but padarytas, kaip kad ir Suvalkų sutartis. Šiandien gal mes jau butume kaip Vilniaus taip ir Klaipėdos pilni valdytojai ir mūsų abelnio politikos reikalai kitaip jau stovėtų.

Bes mes, kaip Amerikos taip ir Lietuvos Lietuviai nenustojome vilties, mums vis rodėsi, kad ar vėliau ar anksčiau Suvienytos Valstijos mūsų balso išklausys, o todel tai mes ir nepaliovėme maldavę, kad mūsų Tėvynę de jure valstybę pripažintų. Mes vis prie kiekvienos progos, net ir ieškodami tokių progų, siuntėme Washingtonan maldavimus, prašėme.

Ir štai, pagaliau, Liepos 2 d., 1922 m., Valstijų departamentas paskelbė oficialiai, jog Sus. Valstijos pripažįsta kaip de facto ir podraug de jure respublikas: Lietuvą, Latviją, Estiją ir Albaniją.

S. Valstijos pripažįsta Lietuvą!

Smagi ir džiuginanti tai žinia!

Tai nuotikis, kurio mes jau taip senai laukiame! Tai reiškinys, kad mūsų balsas tapo, pagaliau, išklausytas!

Džiaugiamės šiuo, taip svarbiu nuotikiu mes Amerikos lietuviai, džiaugiasi, podraug ir mūsų broliai Lietuvoje! Džiaugiasi mūsų visa tauta!

Bet ir yra kuo džiaugtis! Mūsų ilgų metų nenuoal sus darbas neliko be pasekmų. Mūsų nenuoaidžius klabinimus, pagaliau, išgirsta. Štai, mes suradome didžiulį, su stambiu dūžiu pasaulinėj politikoj, draugą — Suvienytas Valstijas. Mūsų nelaimėse turėsimė jau gerą užtarėją: mūsų jau nedrįs taip nežmoniškai pulti tie, kurie manė, kad nėra kam mus užtarti.

Džiaugiasi Lietuvių tauta šiuo stambiu politiniu laimėjimu. Ir mes tikime, kad ji, — mūsų tauta, — ras tinkamus budus Sus. Valstijų darbuotojams, kurie šiuo reikalu pasidarbova pačiuoti.

Liepos 28 d., 1922 m., mūsų tautos istorijoje bus stambiais raidėmis užrašyta, nes tą dieną paskelba didžiulis laimėjimas mūsų gyvenime, mūsų egzistavime:

Tą dieną Lietuvą Suvienytos Valstijos pripažino. O tai labai daug reiškia. Tai reiškia, kad tuojau mus ir kitos didžiulės šalys pripažins. Tai reiškia, kad jau nėra tos galybės, kuri mus, kaip tautą atskirai galėtų panaikinti.

Tai reiškia, kad mes gyvuojame!

NUSIGYVENO.

Dar nelabai senai girdėjom — ir šiandien dar girdime — mūsų klerikalų garsius šukavimus: „Mes turime daug pasekėjų.“

„Mūsų didžioji visuomenė“, „mūsų minios klausas“ ir tt. ir tt.

Pasiskaičius jų tokius šukavimus, ištiesų ir išro-

dytu, kad taip yra, galėtum sau išvaizduoti, kad paskui tuos šukautojus, ištiesų seka milžiniška minia, kad jie „pasaulio“ valdovai.

Kitaip, vienok, ištiesų yra. Pastudijuokim nors vieną, paskutinių dienų įvyki delei išitikinimo. Imkim pavyzdžiui, kad ir pastarąjį Washingtono seimą, kuris įvyko 19 ir 20 dd. Liepos, š. m.

Seimą šaukė Lietuvos Atstovybės galva V. Čarneckis. Tasai seimas buvo tikėtasi turėti milžinišku, nes tam tikslui paimta didžiulė salė, ir viskas kaip reikiant surengta. Buvo tikėtasi milžiniškos minios.

Bet ko sulaukta? Septyniolikos žmonių, iš kurių buvo net dešimts kunigų, kurie — beabejio — atvyko „ta milžiniška“ minia vadovautis, tempti ant savo kuralpio, traukti tą minią savo pusėn, savo reikalus pastatyti pirmo vieton.

Bet še jums! Dešimts vadovų-ganytojų, septynios avelės!

Tai antausis, kurio nė kun. Kemešis, nė adv. Mastauskas, nė atstovas V. Čarneckis visai nesitikėjo. Tai „kvotimų-egzaminų“ pasekmės. Tai reiškinys, kuris aiškiai pariparodo, kokios įtekėmės šiandien klerikalai Amerikos visuomenėj turi.

Jie to nesitikėjo, nes jie žmonių upo nestudijavo ir nestudijuoja. Jiems nėra reikalo su žmonių upu susipažinti: paruošė ką nors, iškepė ir še jums, pavinėliai, naudokitės mūsų perlais.“

Bet taip buvo iki šio dienos, iki jie perėjo „kvotimus“, kurių pasekmės parodė, kad žmonės jų pakęptų pyragų ne taip greit griebiasi. Žmonės šiandien jau žiuri kame dalykas; jie jau studijuoja, jie tyrinėja tuos, kurie pačius žmones tyrinėti turėtų.

Imkim dar pavyzdį, kaip žmonių atsinešama į tik-ką patiekta Lietuvos įstatymą — registruoti piliečius. To įstatymo patiekėjai, galima spręsti tikėjosi, jog jis bus entuziastingai priimtas, buvo tikėtasi, jog jam bus paplota darbininkų puslėtais delnais ir štai jau viskas važiuoja kaip reikiant.

Kitaip betgi pasirodė. Pačiame suvažiavime ir tų pačių klerikalų žmogus, kun. Krasniekas, atsistoja ir pareiškia savo nuomonę šiame reikale. O ta nuomonė karti tiems, kurie tą įstatymą pakępė. Jų draugai protestuoja ir šaukia, kad: „čia norima pasipiniguoti“, kad „norima darbo žmones skriausti“, kad „aš turiu pasakyti teisybę.“

Neužtenka to. Tenka girdėti, kad jau nekurių kolonijų lietuviai kelia protestus priešais tą sumanyimą, kad šaukiama susirinkimai, siunčiama protesto rezoliucijos Washingtonan.

Ką tai reiškia?

Tai aiškūs daviniai ant kiek mūsų Atstovybės ir jos remiamos partijos politikierių nusišpieuota. Reiškia kokios įtekėmės jie visuomenėje turi.

Žinoma, mes tuo prietikiu visai neludijame; mes

kaip tik priešingai — jaučiames smagiai, ir todel jaučiames smagiai, kad visuomenė jau susiprato, kad ji jau — kaip daro, kad ji jau išmoko blogą nuo gero atskirti, nesiduoda by kam už nosi vedžioti.

Kaip viskam, taip ir klasingai ir viliugingai

PERŽVALGA

„Žydai apie Vilniaus šerdynę.“ — Vilniuje ir abelnai Vilniuje, kurios valdonais dabar (nors tai tik laikinai) yra lenkų banditai, jau gana smarkiai pasižymėjo pogromais. Ten jau daug atsitikimų buvo, kuomet vargšus, nieku nekaltus miesto ir miestelių gyvenimus — žydus lenkų organizacijos šaikos be mažiausio pasigailėjimo apkulė, sumušė, jų turtą naikindami, akciausia apiplėšdami.

Kentę, neišsikentę žydai, ir gana smarkiai emė pasauliui — apie tai guostis. Lenkų valdžia, suprantamas dalykas, stengiasi nusikratyti nuo tokios jiems metamos nuodėmės. Jie aiškina, kad tai esą, tik nesupratimai, kad tai tik šiaip visai jiems patiems nepageidaujami įvykiai. Vienok kitaip apie tai kalba pačių žydų spauda.

Štai kaip apie tai rašo Vilniaus žydų laikraštis „Unzer Tog“:

„Tas, kas įvyko Vilniuje Liepos mėn. 2 d., yra daugiau, negu pogromo baimė — pogromas su visais atributais — tas primena buvusias gerai pažįstamus caros žydų žudymus, — su išduotytais žydais, su išduotais žydais, su iškaltais ir indais, su persijektomis galvomis — viskas kaip turi būti. Ir nereikia pačiam save apgaulioti, kad rasi, tik buvo nusigandimas. Kaip gali būti kalba apie nusigandimą, kada sužeisti guli ligonių lovoje ir užmušti karstuose. Ir kuo ištikrųjų kaltos isterikės moters, kurios metė akmenimis į miliciją? Kuo kaltos kavalios mergos ir maži berniukai, kuriuos siundo pogromus daryti ir priešintis valdžiai, kad juos suimtųjų traukiami atsakomybėn, tuo tarpu, kai tie žmonės, kurie juos siundo ir nežada nustoti — lieka nubausti.“

„Ir kuo kalti vargšai studentai, kurie traukiami jų draugų teisman ir kuriuos paniekos žyme ženklina gaurisioji tų pačių tautos dalis. Juk profesoriai Chambercai prašytojai Obst'ai mokina juos, kad moksliskai ištirinėti žydus, reiškia sulaužyti kalbas ir žydaičių galvas, išmesti žydus iš trečiojo aukšto, mušti gatvėse mažus židukus, daužyti indus, plėšti sankrovus. Ir už tai jie netraukiami į jokį teismą ir tiek jų raštai, tiek jų paskaitos toleruojami ir leidžiami.“

Tai skaudus faktas, kuris liudija apie pilnai organizuojamus pogromus Vilniuje ir kituose miestuose dar net ir Lietuviams lenkų yra primetami. Jei ten būtų žmoniška valdžia, jei tą valdžia savo tautos profesorių pamatytų netoleruotų, smerktų pogromus — jų ir nebūtų. Bet jei to pagei-

veikiantiems prieinama galas.

Jis labai arti ir tiems mūsų klerikalų vadams, kurie per tiek metų pasisma-gėdami visokiais budais išnaudojo visuomenę.

Kad jų dienos baigiasi — aiškiai liudija paskutinių dienų įvykiai.

Jie jau nusigyveno!

daujama, jei prasikaltėliai nėra smerkiami — pogromai, ko pati banditų valdžia, matomai, pageidauja — beabejio ir įvyksta.

Vis daugiau ir daugiau faktų apie tai, kaip poniškai lenkų banditai Vilniją valdo. Bet jie, beabejio, neišeis jiems ant sveikatės, nes šiandien — kaip ne kaip — jau šiek tiek ir teisybės pradėdama ieškoti. Atras ją ir Vilniuje.

„Stebuklingieji šaltinėliai Lietuvoje.“ — Žmogus, gyvendamas pilnai kulturi-niame pasaulio krašte, labai dažnai imi ir užmiršti apie dar kartais net neįtikimus, vienok egzistuoja-mas, dalykus kituose pasaulio kraštuose. Rodosi, jog visa žmonija jau pilnai apsišvietusi, jau senai įvairiausių prietarų nusi-kračius; rodosi, kad visų šviesiomis akimis į gyvenimą žiurima. Vienok ne-taip yra.

Pavyzdžiui gali būti kad ir Lietuva. Tenai dar kruvinais keliais vaikščiojama Kalvarijos, tenai dar prisigrudusiose bažnyčiose, kurios labai dažnai visai nesuinteresuoti užlaikoma, meldžiamasi. Ten dar savo-čiu būdu ir gydomasi. Tokiu būdu ten randasi dar ir tokių vietų, kurios ištiesų kulturini žmogų stebina, kaip į jas nekurių žmonių tikima, kaip ten, gudresni, na, kad ir kunigai, sau gero pelno pasidaro.

Norime čia paminėti apie vieną tokių „stebuklingų“ šaltinėlių.

„Vienybės“ No. 49 paltalpinta iš Lietuvos korespondencija. Ji skamba sekamai:

„Užpaliai, Utenos aps. Per taip vadinamus Sv. Traičės atlaidus čionai suvažiuoja didelė žmonių daugybė iš visų apylinkių. Taip ir šiemet tas buvo Birželio 11 d. Labiausia čia plaukia visoki maldininkai ir įsižadėjęliai, kad atlankyti „stebuklingąją“ versmę, taip vadinamą „Krauklę“, prie kurios prisirenka daugybė tikinčiųjų nesveikų žmonių, tikėdamiesi atgauti sveikatą stebuklingu būdu.“

„Bet graudu pasižiūrėti į tuos „gydymosi“ budus: Prie vienos ir tos pačios versmės visi ligoniai, žaidomis apteğe, ir puliais varvanti, prie to ir sveikieji tuo patim vandeniu mazgojasi, ir visi tą patį vandenį geria... Kiek čia žmonės sugeria bakterijų ir užkrečiamųjų ligų gemalų, niekadros prasti žmoneliai negalvoja. Ir nėra kam tuos žmonelius Krasniekas apaiškino, kad tasai įstatymas yra paruoštas čionai, Amerikoje, kad nekuri žmonės (kuriais įvardijo Mastauską ir kun. Kemešį) sėdėdami Misijoje nieko kito ir neveikia, kaip tik ima dideles algas ir gal-

voja, kad ką nors vargšams darbo žmonėms ant nugarų užkrovus. Štai jo žodžiai: „Čia aišku, kad šitie ponai (kun. Kemešis, adv. Mastauskas ir kiti) sugalvojo šį įstatymą, pasiuntė ji Lietuvos valdžiai rekomenduodami, kad ji priimtų ir dabar, vienas sakydamas, kad jisai eina universitetan, kitas kad jisai esąs advokatas, nori nusiplauti rankas nuo tos kaltės. Ne, ponai, čia aišku, kad tai jų darbas ir aiškus jų noras pasipiniguoti iš Amerikos darbininkų. „Atėjo laikas žmonėms teisybę pasakyti.“

Tai yra žodžiai žmogaus-kunigo, kuris artimas net ir pačiam Kemešiu, bet jis jau pamatė, kad yra pertoli nueita ir perdrąsiai pasivėlyta klerikalų veikėjams nuvažiuoti nekuriuose reikaluose. Kunigas Krasniekas, matomai, jau neteko kantrybės ir, pagaliau, pasakė tai, ką, kiekvienas teisus pilietis privalėjo ir privalėtų pasakyti. Tai svarbus reiškinys. Ir juomi, beabejio, gana smarkiai susirupino ir pats Kemešis ir jo kiti bendrai. Nes į kun. Krasnieko užmetimus Kemešis reagavo tik pakūdomis, visai negirdimai, o kuomet kun. Krasniekas pareikalavo, kad kalbėtų garsiau, tai kun. Kemešis nieko daugiau neišgalvojo, kaip tik susirinkimą uždaryti.

Tai pasakyta karti teisybė. Ji pasiliks lietuvių atminty gana ilgam laikui. Ji yra reikšminga. Ji reiškia tai, kad pagaliau jau ir patys „gudrių politikierių“ bendrai meta jiems į akis tai, kas ištiesų yra perdaug.

Todel tai mes delei šito ir keleto kitų priežasčių šitą konferenciją rokuojame delei klerikalų gana nenusisekusia, ką jie patys labai gerai žino, nes apie tą incidentą nė puse lupe-lių dar neprasitarė.

Sveikiname kun. Krasnieką!

Suv. Valst. gyvena viršaus 200 skirtingų tikybų žmonių. Tačiau daugelis tų tikybų labai mažai kuo skiriasi viena nuo kitos. Pavyzdžiui, iš 158 protestantiškos sektos tikybų, galima sumažinti net ligi 24, kurios jau turi didesnio skirtumo. Liuteronai pada linti į 18 šakų, galėtų būti skaitomi kaip viena tikyba Baptistai padalinti į 14 šakų, bet visų tikyba beveik vienoda. 15 šakų metodistų ir 10 prezbiterionų galėtų prigulėti prie vienos tikybos, nes tarpe tų šakų beveik nėra jokio skirtumo.

Suv. Valst. yra apie 50 įvairių tikybų bažnyčių, prie kurių priguli apie 45 milijonai žmonių. Prie šios skaitlinės nepriskaityta dar 21 milijonas kudikių, kurie priguli prie taip vadinamų „sekmadienio mokyklų.“ Abi krikščioniškosios grupės yra skaitlingiausios. Katalikai turi 22,500 kunigų ir 17,500 bažnyčių. Protestantiškos sektos grupės turi 170,000 kunigų ir 113,000 bažnyčių.

Sulig bažnytinės statis tikos lietuvių priguli prie bažnyčių tik 150,000, žinoma, priskaitant ir kudikius.

Ramios Išleistuvės

Daugelis žmonių apleidžia savo tėvynę, išvažiuodami svetur, dažniausia, laimės ieškoti. Vieniems tą laimę atrasti pavyksta, kitiems — kaip dievulis davė; vieni ją randa turtuose, kiti kitokiais budais.

Jau apie čias pusamžis kaip ir mes, lietuviai, po svietimas šalis laimės ar prieglaudos ieškodami, trankomės. Ta laimės, ta aukso, ta prieglaudos šali- ni pasirinkome Ameriką. Čia, taip vadinamam „tarpinio katilė“ nekuriu musų sutirpstant, nekuriuose betgi dar karštesnė tėvynės ugnelė užsiliepsnoja. Ir kuomet nekuriu musų grįžtame atgal, tėvynėn, tas įvykis pažymima trukšmingomis išleistuvėmis, kiti gi išvažiuojant visai nepastebėti. Kartais, rodos, ir mažai užsitaravusiam sukeliamą trukšmingos išleistuvės, kartais vertam tokių išleistuvių — mažai kam jos žinomos.

Andai, Liepos 5 d., 1922, išlydėta Lietuvos vienas jos sunus, „laimės šalies“ auklėtinis. Ramios tai išleistuvės buvo: nesakyta čia kilnių kalbų nebuvo burio žmonių, negrota muzikos... Susirinko mažytis širdies draugų būrelis, paspaudė dešinę savo mielam idėjų draugui, pasakė dar nekuriu: „Na, jei jau važiuoji tėvynėn — važiuok! Bet žiūrėk, darbuokis, rašyk!“ „Uždainuok tėvynės laukuose!“

Ir sujudo laivas, išplaukė į vargą, į laimės, į turtų šalį. Į tėvynę! (E, ar būtų linksmesnis išsivieni, grįžtančiam namo žodis, kaip *tėvynė!*?)

Tos ramios išleistuvės buvo tai Juliaus Baniulio, pasižymėjusio darbuotojo, buvusio kelių amerikiečių laikraščių redaktoriaus ir rašytojus-poeto išleistuvės.

Kas buvo Baniulis? Kodel čia apie jį noriu paminėti? Pasiskaitykim.

Apie septynioliką metų atgal, taip pat ramiai, be trukšmo, vos keletui žmonių žinant, šitan kraštan atvyko jaunas vaikinėlis Jul. Baniulis. Tėvynę jis apleidė, kaip ir musų daugelis, ne todėl, kad ten būtų buvę nesmagu gyventi, ne todėl, kad aukso kalnai svetur jį būtų masinę, bet todėl, kad tais laikais musų tėvynėje sunku buvo gyventi ir į kitų gyvenimą žiūrėti tam, kuris šiek-tiek nuvokė kas tai yra gyvenimas, kas tai yra liuosybė, laimė. Amerika — liuosybės kraštas — viliojo tuos, kuriems sielą varžė tėvynėje svetimi „globėjai.“ Tokiu buvo ir Baniulis.

Atvykęs ir budamas dar visai jaunučiu, Julius buvo priverstas dirbti sunkius darbus — anglių kasyklose. Vienok tuo darbu jisai nepasitenkino: jo siela ko kito — prigimto ieškojo. Jį traukė noras pasimokyti. (Lietuvoje Jul. buvo baigęs, rodos, miesto dviklasę mokyklą). Lanko jaunas Julius vakarines mokyklas. Išmoka anglių kalbos. Vakaraus liuosu

laiku studijuoja literatūrą. Pagaliau kyla noras rašyti. Ir štai dar 1913 metuose pasivadinęs jis save „Menkučiu“ išverčia iš rusų kalbos Korolenko rašiusi „Ugnelės“ patalpina „V. L.“ ir tuo būdu įžengia savo patraukiamam, darbuotėn literatūros dirvoje.

Netrukus „Menkutis“ pasidaro visai Amerikos lietuvių skaitančiai visuomenei žinomas, nes veiki kurį laikraštį neimisi — vis rasi jo rašinių, daugiausia eilių, ar vertimų iš rusų, latvių ir anglų kalbų.

„Menkutis“ jau nepasitenkina save tokiu pasivadiniu, tai išsikrikština į Tuoną ir bando užventki visą musų spaudą savo rašimais, kuriais, išties, galima pasigėrėti, pasidžiaugti: jie vis toki kilnūs, grynai literatiniai, ieškantys gyvenime slepiningumo. „Vienybė Lietuvninkų“, „Lietuva“, „Katalikas“, „Tėvynė“ ir kt. amerikiečių laikraščiai puošėsi gražiais tvariniais.

Savo šį trumpą rašinių rokuočiau visai trumpu ir beverčiu, jei nesuminėčiau nepakartotiau keleto Jul. Baniulio eilių.

Pirmiausia, štai „Aras“, gal tai vienos iš geriausiųjų, jo tvarinių. Ve kaip jos skamba:

Kur padangė mėlynuoja,
Kur kalnai aukštai—
Didis aras ten lakioja,
Žvilga jo sparnai.

Pamylėjo jis aukštybę,
Tas plačias dausas,—
Tik tenai mano galybė,
Ten semiu jėgas.

Tik pažvelgkite į aukštį
Kalnų milžinų:
Kas išdrįs viršunes siekti
Kaukarų smailių!?

O daina-daina liuosybės—
Skamba taip liuosai!
Kai perkunija galybės,
Skrenda jų balsai.

Tarsi plačių jurų vilnys
Lekia jie dausa;
Kankarsai ir gilūs klanys
Sveikina mane....

Kas įstengs pasiekti jį
Lėkti taip aukštai,
Ir žvilgsniu mieruoti gyli
Klonių iš tenai?

Arba vėl eilės „Pas motinėle.“ Jos tokios gražios, tokios minkštutėlės, jautrios; jose taip gražiai apdainuota mergaitės noras pabuti dar pas motinėle, nes ji — turbūt, nujaucia, kad pas bernelį bus daug sunkiau, ten gal vargelis jos laukia. Ve:

Augo mergelė
Pas motinėle;
Plaukė gulbelė
Po ežerėlį.

Vargo nematė,
Gerai gyveno,—
Linelių verpė,
Drobleles audė.

Kaip ta gegutė
Zalioj girelėj,
Taip ir mergelė
Šiltaj grintelėj.

Nei žiemos vėjas,
Nei lietužėlis
Josios veidelio
Balto nekludė.

* *

Jau sauluželė
Pro langužėlį
Siutė į svirną
Sav' spindulėlį.

„Kelkis, dukrele,
„Kelk, dukružėle.“
Kėlė močiutė
Jauną mergelę.

„Kelkis, brangioji,
„Verpti linelių,
„Austi drobėlių;
„Kelk gi, jaunoji!“

„Gal jau bernelis
„Ima žirgelį,
„Rengiasi joti
„Pas mergužėlę.“

„Ne, ne, močiute,
„Aš netekėsiu;
„Aš dar jaunutė,
„Aš dar sūspėsiu!

„Gardus miegelis,—
„Dar pamiegosiu;
„Saldus sapnelis,—
„Dar pasapnuosiu.“

Arba štai dar kaip apie brolelį-išėivį Baniulio dainuoja:

Skrido, lėkė, aukštyn kėlės
Gražios, linksmos pasakėlės,
Ir int dangų vis žiūrėjo...
Ir didi audra užėjo—
Viską blaškė ir nešėjo,
Pasakėles supašėjo,
Ant tyrų laukų iškraikė,
Ant tamsių miškų išdraikė.

Šiltos, švelnios liepsnos

Švietė,
Pakeleivį savin kvietė;
Būrė jos jam linksnų dalį,
Liepė eiti int tą šalį,
Kur nėra taip šalto vėjo,—
Ten jos dalį jam žadėjo...
Ir išėjo brolužėlis,
Musų jaunas bernužėlis...

Laukia sešeris brolelio,
Laukia motina sunelio
Jau ir laukti joms prailgo...
„Ar jis dar neišsilgo
„Savo mylimų namelių,
„Savo paliktų darbelių?
„Gal ten didžiū laimę rado,
„Arba numirė iš bado?..“

Skrido, lėkė, aukštyn kėlės
Gudžios, liudnos pasakėlės,
Ir int toli vis žiūrėjo...
Miškas užė ir šlamėjo
Ir viršūnėmis lingavo,—
Gudžias dainas vis dainavo
Apie brolį pakeleivį,
Apie brolį tą išėivį...

Norėtųsi čia ir daug-
daug dar Baniulio eilių pakartoti, bet vieta tai padaryti neleidžia.

O jų jis prirašė daug —
po slapyvardžiais ir savo tikruoju vardu.

Kuriniai Jul. Baniulio:
„Džiaugsmas ir Ašaros“ —
eilių rinkinys, išleido „Dirva“;

„Vaizdai-Vaizdeliai,“ išleido „Vienybė“;

„Pelis ir Melisanda“ —
vertimas iš Maurice Maeterlink;

„Žmogus,“ vertimas iš Aguratelio;

„Nosis,“ vertimas iš Gogolio;

„Varpai,“ vertimas iš Poe (dar rankraštyje), ir keletą kitų.

Nerokuojant Baniulio literatinio darbo, jis taipgi buvo nekurių laikraščių redaktorius, butent: „Pirmyn“ (dabar jau miręs), redagavo 1907 m.; „Vienybė Liet.“ pagalbinis redaktorius buvo 1913 m.; „Ateiti“ (dabartinė „Sandara,“) redagavo nuo pradžios, butent 1914 m. iki 1916 m.; „Amerikos Lietuvių“ redagavo 1920-1921 m. Baniulio, ypač savu laikų, buvo visur pilna: kalbėdavo, veidavo abelname

visuomenės judėjimui; kaip kada ir savo švelniu basso ir „Skyniau-skyniau skynymėli“ koncertuose užtraukdavo.

Baniulis Amerikoje gyveno per veik 17 metų, visu tuo laikotarpiu darbavosi visapusiai delei lietuvių tautos. Tuli sėmė laimę rieškučiomis ir taisė savo ateičiai puikų, maonų gyvenimą, rado laimę, kuomet Baniulis, užsidares kambarely, (kartais gana prastame) tvėrė sau laimę, sielos pasitenkinimu, kurią išleido ant baltos popieros, o vėliau spaudoje, laikraščiuose.

Bet štai, dauguma grįžta tėvynėn. Dauguma tie, kurie turtus čionai sukrovė. Norisi ir musų poetui tėvynėn keliauti, nes jo siela senai jau trokšta „save ir jausmus,“ tėvynėn parnešt. Bet... kaip gi čia, kaip čia — dar tu pinigų neperdaug. Bet vienok pasidarbuoja dar kiek ir važiuoja. Važiuoja Julius tėvynėn ir neabejoju, ieškos jis ten pušyno, apie kurį taip gražiai dainavo, sakydamas:

„Senai tu, pušyne, jau man bešlamėjai,
„Paliko tos dainos išėjus kitur;
„Senai tu, tėvynė, mane glamonėjai,
„Aš laimės ieškoti išbėgau svetur...“

Ir ten, prie to pušyno šlamėsio, tėvynės laukų glėbyje, užtrauks dar dainą, kuri per daug metų slėpėsi jo sieloje ir laukė progos ištrykšti tėvynės pušyno glėby.

Taip, 5 d. Liepos ramios buvo išleistuvės. Apie jas nepamirėjo net tie orgainiai, kuriuose per visą savo gyvenimą širdingai sandarbininkavo. Bet mes, tie, kurie taip pat laimę surandame tik gale plunksnos, per kurią išsileija ir musų sielos jausmai, linkime tau, broli, ištvėrmės ir pakantros gyventi tėvynėje! Linkime tau dar ilgusilgus metus gyventi ir dainuoti apie Lietuvos laimuzė-vargelius!

Dainuok, broli, nes tu dainuoti dar gali. Tavo daina skardi, ir jos klausosi visi tie, kurie mato skaisčių musų tautos rytmetį ateinant! Mokėjai tu dainuoti svetur budamas, uždainuok tad dar tėvynės laukuose.

B.

Visame pasaulyje submarininių kabelių yra 242,159 jurinių mylių.

Egyptėnai stiklą jau dirbdavo nuo dviejų ligi trijų tukstančių metų prieš Kristaus gimimą. Iš karto stiklas buvo naudojamas tik stūbų langams, o vėliaus pradėta išdirbinėti gražios spalvuotos bonkos ir bliudai.

Paryžiaus Eiffel bokštas yra 1,000 pėdų aukštumo. Kad tinkama supratimą turėjus apie jo aukštumą, tai sulyginus jį su aukščiausiu New Yorke namu — Woolworth būdinku, tai šis bokštas yra aukštesnis net 208 pėdas, nes Woolworth būdinkas yra 792 pėdų aukštumo.

S. E. Vitaitis.

Gyvenimo Dumble.

(Tąsa)

Tuo tarpu kliuva jam tiesiog į burną kruopų sauja ir nūtraukia sakinį. Išsiėmęs duodu jam dolerinę, o jis prunkšdamas šaukia:

— Aš ne jaunavedys, kam į mane barstot!

Bet toje valandoje pasipila kelios saujos kruopų jam į veidą. Jisai pagriebęs dolerinę smunka atgal bažnyčion.

Tuomet vėl visos atakos atsikreipia į mus. Mes skubiai sėdam į kariatas, kad kuogreičiausiai išsigelbėjus nuo užpuolimo. Sėsdamas į karietą, žiuriu klebonijos prieangyje stovi senelis klebonas ir jaunaisi kunigiukas. Senelis maloniai šypsosi ir mums pravažiuojant pro kleboniją skrylele mosuoja ir šaukia:

— Laimingai, laimingai jums, mano vaikeliai!

Jaunaisi kunigiukas stovi, tarsi perkuno nutrenktas, su nerviška sučiauptomis lupomis. Pravažiuojant susitiko mudviejų akys ir jo apsiniaukusį veidą iškreipė pagiežos šypsa. Tas jo nusišypsėjimas įstrigo giliai man krutinėn, lyg kad kas smailum durklu vertų į neapsakomai skaudamą žaidą. Toje valandoje vėl pasikartoję man ausyse pereitą naktį girdėto juoko aidai ir aš net kruptelėjau.

— Kas tave išgązdino? — klausia pastebėjus tai Milda.

— Šiurpis nukratė... — teisinuosi. Sulig visą priimto papročio, važiuojame pas fotografa, nusiimti fotografijų. Kol viską atlikome su fotografijų nusitraukimu, kol išsirengėme ir namus, tai saulutė visai buvo pakrypusi vakarop ir sugrįžome namo jau saulei besileidžiant.

Bevažiuojant per vieną ir kitą miestelį, taipgi ir pakelyje sutikti žmonės, garsiai juokiasi žiūrėdami į musų karietą. Aš stebėjauisi, kodel žmonės juokiasi iš mus. Juk mes ne pirmutinei vedamės.

Privažiavus prie stubos durų, išbėga vestuvninkai ir sutinka mus su tomis pačiomis ceremonijomis, kaip ir prie bažnyčios — saujos kruopų tik pilasi iš visų pusių. Tik čionai tu kruopų daug daugiau byra, negu prie bažnyčios. Užėję porą žmonių iš užpakalio kariatos pasileidžia juokias, garsai šaukdami:

— Ar jūs matot, koki parašą jie prisikabino!

Bet mums nėra laiko žiūrėti į parašą — bėgame kuogreičiausiai į stubą, kad pasislėpus nuo smarkaus kruopų lietaus. Įėjus į stubą ir pabroliams „išpirkus“, sėdam už stalo ir prasideda iškilmingieji pietūs. Bevalgant, besilinksminant, be-dainuojant tiems, kuriems nepriteko vietos prie stalų, kas nors nejuokiomis pakabino ant sienos viršuje mūsų galvų, tą iškabą, kuri kabojo ant kariatos.

Iš karto aš negalėjau suprasti, kodel kiekvienas, žiūrėdamas viršum musų galvų, daro visokias pastabas. Pagaliau neiškentęs pažvelgiu ir aš ir ką pamatau! Ant storos popieros netvarkiai išbraižytas sekamas parašas: „Mes ką tik apsi-vedėm — mums medaus gadyne! Nepavydėkit mums to!“

Pamačiusi tai Milda, pašokus nūtraukia iškabą ir ją suglamžo. Aš dabar dasipratau, kodel žmonės žiūrėdami į mus juokėsi, mums važiuojant namo.

Pavalgius ir užleidus vietą kitiems svečiams, Milda išsitiesė mane pašokintf. Man šokti visai nesiseka, nes niekuomet gerai šokti nemokėjau, o ypač dar ir delto, kad čionai kitaip šoka. Vienok ji manęs nepaleidžia ir šokina. Sušilau, uždu-sau kol porą šokių pašokau. Tuomet pradėjau jos prašyti, kad vestų mane laukan atsikvėpti. Ji sutiko ir pėmus mane už rankos išsivedė laukant — į darželį.

Neužilgo ateina Mildos motina ir pareiškia, kad laikas jau rengtis prie dovanų.

— Man net baisu ir pamislyti apie dovanas! — nerimauja Milda. — Sėdėk tarsi elgėta ir lauk, kol kas ką numes...

— Koks čia baisumas — juk visi taip daro! Bene tu pirmutinė? — pertaria ją motina.

Kad ir nenoroms einame prie dovanų. Muzikantams grojant maršą susėdame už-

stalėn. Pamergės ir pabroliai sėda šali-mais mus. Vienai pamergei paduoda stiklelį ir pastato dvi pilnas bonkas — vieną degtinės, o kitą vyno. Kitą pamergę pastato prie torielkų, kurių viename stalo gale prikrauta keli rietimai, o kitame gale pastatyta didelė pintinė. Šale manęs atsisėdusi pamergė laiko rankoje didoką skudurinį krepšelį.

Pirmiausiai prieina prie stalo abudu Mildos tėvai ir pamergei padėjus torielką, pakloja po šimtinę. Mudu su Milda pakilę bučiuojame jiems rankas, o šale manęs sėdinti pamergė griebia pinigų ir kiša į krepšelį. Pripila po stiklelį degtinės ir jiems geriant muzikantai groja, o burys sustojusių moterų apdainuoja:

Dovanoja Mildutė
Tėvelis, motinėle —
Brangiom dovanėlėm,
Aukseliu, sidabrėliu...

Atsitraukus tėvams prieina Vandeniūnai ir pakloja po dvidešimtinę. Ta pati procedūra ir su jais atliekama.

Tik jiems atsitraukus, pakyla šale Mildos sėdėjęs pabrolis ir sušunka:

— Spėk torielkas dėti ant stalo!

Ir tuo momentu trenkia sidabrinį dolerį į torielką, kuri suteška į šmotelius. Šukes žeria į pintinę, o sumuštos torielkos vietoje deda naują. Ir tą sumušta su kitu doleriu ir trečią, ir ketvirtą, net ligi dešimts. Atsistojęs kitas pabrolis tą patį padaro ir trečias. Pakyla svečiuose entuziazmas ir vienas vyras šaukia:

— Duokit progos ir mums pasirodyti!

Ir tai kalbėdamas pradeda torielkas dolerinėmis daužyti. Po jo prišoka kitas, po to trečias ir taip be jokios perstogės, tik piška daužomos torielkos, tik laksto į visas puses sokinėdamos šukės. Net ir moterys ir tos mėgina torielkas daužyti. Pinigus imančioji pamergė tik žarsto šukes, ieškodama dolerių, kuriems susimaišius su šukėmis net sunku juos pastebėti. Kiekvieną padovanojusį mudu su Milda atsistojo pasveikiname. — moterį ar merginą ji pabučiuoja, o vyrus aš pabučiuoju. Kiekvienam duoda degtinės, kiekvienam muzikantai pagroja ir moterys padainuoja.

Kitas neturėdamas sidabrinį dolerį, arba kitas jau išbaigęs juos, kreipiasi prie pamergės laikančios pinigų, o toji keičia popierinius pinigų ir sidabrinus dolerius. Kiti ir pusdolerinėmis torielką sumuša.

Vienas jaunuolis trenkia dolerį ir tas atsimuša į torielką, lekia į viršų ir pataiko Mildai tiesiog į kaktą.

— Doleriais torielkas mušk, o ne į jaunosios kaktą! — juokiasi jo draugas.

— Turbut gailėdamasis paskutinį dolerį dovanoja, užtad ir nesiseka — pridėjo juokdamosi tula moteris.

— Ką gailėdamasis? Paskutinį dolerį? — šaukia apygirtis užgautas vaikas.

Ir tuo patim kartu trenkia kitą dolerį į torielką. Bet ir šitas atsimušęs net zvimbdamas išlėkė į lubas, o torielka kaip stovėjo sveika, taip ir stovi.

— E, brolau, tu visai be spėkų! Leisk man, aš tau parodysiu, kaip reikia torielkos daužyti — stumia jį į šalį jo draugas.

— Nelisk! — smarkiai pasipurtė nar-suolis. — Aš šitą rup... turiu sumušti!

Pamergė padeda kitą torielką. Bet smarkuolis protestuoja:

— Dėk atgal tą pačią — aš ją turiu sumušti! — ir laikydamas rankoje popierinę penkinę, visu smarkumu trenkia gryną ranka į torielką.

Torielka suteškėjo, bet tuo patim kartu čiuurkstelėjo kraujas iš perpiautos didžiosios riešo gyslos. Įtužęs jaunuolis ne-jaucia skausmo ir siekia mus sveikinti, o kraujas iš jo rankos pilasi ant stalo. Pastebėjęs smarkiai tekančią kraują, greitai atitraukė ranką, nespėjus mums jo nei pasveikinti, ir sugriebęs kita ranka už žaizdos, greitai traukiasi nuo stalo. Prišokę moterys vynioja skudurais ranką bet kraujo sulaikyti negali.

— Greičiau pas gydytoją, greičiau, nes didžioji gysla perpiauta! — šaukia moterys.

Išveda susižeidusį jaunuolį į kitą kambarį, greitai užtiesia stalą naują staltiese ir vėl eina toliaus torielkų daužymas, lyg kad nieko tokio nebut atsitikę.

(Daugiau bus)

S.L.A. REIKALAI

ORGANIZATORIAI — SUBRUSKIT!

Sunkius laikus pergėvėnam: didžiuliai streikai — geležinkeliai jau kiek laiko streikuoja, angliakasiai jau pusėtinai nuilsio bekovodami už geresnį duonos kėsnį. Taip ir gi bedarbės, maža darbų, įvairūs nesuipratimai. Tai daug atsiliepia ant darbininkų gyvenimo — ne vienas nukentėcia vienu tai kitu žvilgsniu: tai mažesnio šmotelio duonos, kartais, užtenka, tai sunku ar ir visai nėra kuo j organizacijas užsimokėti.

Tas tiesa. Bet vienok negalima atidėti vieno svarbaus reikalo į šalį, tai yra prigulėjimo prie pašalpinės draugijos, — ypač Susivienijimo, — nes nelaimė-mirtis nepaiso kokiose aplinkybėse darbininko esama — ji atėjo, padarė savo, paliko vargę šeimyną ir nuėjo savo keliu.

Reikėtų tai neužmiršti. Todel ir mūsų organizatoriai, kurie paprastai išsirokavę ant esamų sunkesnių aplinkybių, visai nuleidžia rankas, kartais net visai užmiršdami, kad tuo savo apsilėidimu ne vienam duoda progos su tikti nelaimių: susirgus ar mirus likti be mažiausios pašalpos.

Organizatoriai turėtų sukrusti.

Andai buvau S.L.A. raštinėj ir teko išskalbtai, kad buk didžiūmos organizatorių „kaž-kokių priežasčių delei“ yra pusėtinai apsilėista: nekuriė nė tik kad naujų narių neprirašo, bet dar duoda progog ir jau priklausantiems prie mūsų garbingos organizacijos išsibrakkti.

Tai negerai! Tai savotiškas apsilėidimas! Taip neturėtų buti!

Aš atsišaukiu į Jumis, draugai organizatoriai, ragindamas prie darbo. Nors, kaip minėjau ir kaip visiems jau žinoma, — bedarbės, nekokie laikai, bet gi norint ir turint ikvaliai energijos galima daug kas padaryti, galima gaut naujų narių. Juk šiandien yra ir gana gerai dirbančių žmonių. Reikia tik apie juos tinkamai apsisukti — jie stos į mūsų eiles, tuomi ne kam kitam kaip tik sau gero padarydami. Reikia tik tinkamai prie tokių žmonių prieiti, jiems reikalas sklandžiai išaiškinti. Atsisakyti priklausyti prie Susivienijimo gali tikittas, kuris nesupranta kas jam kartais gali nutikti. Todel jam ir reikia tinkamai įkalbtai, kad jis, istodamas į Susivienijimą, niekam jokio gero nepadaro, kaip tik pats sau, kad jis pats bus kokiai — mirtis ar šiaip nelaimės — yra jau apsidraudęs.

Organizatoriams reikėtų tik tinkamai prie žmonių prisikalbtai. Pavyzdžiui, ir aš pats taip maniau, kad jau jei sunkesni laikai užėjo, tai nieko ir Susivienijiman nėra galima prikaltinti prirašyti. Vienok ši-pusvasarį įsitikinau, jog klydau. Paėmiau drąsos ir leidausi su „bizniu“ per lietuvių bakažėles. Ir suradau, nors neperdaugiausia, pasek-

mių: prirašiau keletą narių prie mūsų garbingos organizacijos.

Patyriau, kad gan sekminga darbuotė išvažiavimuose, piknikuose, prie tyro oro, kur kartais gali ir i nemažą burelį žmonių antsyk prabilti, kur gali net ir prakalbėlė publikai apie Susivienijimą „sudrožti.“ Tokiam atsitikime galima ir kelis „zuikius“ antsyk pasiklauso žmogus ir prašo jau aplikacijos.

Yra ir daugiau įvairių ir tinkamų būdų prie žmonių prieiti ir jiems Susivienijimo reikalus išaiškinti.

Suprantama, reikia tikoro ir energijos, ko tikiu pas mūsų organizatorius ir nestokuoja.

Darbuokimės, draugai!
Organizatorius B.

PRAŠO PAGALBOS.

Vytautas Šalavėjus, 15 metų senumo, gyvenąs žemutiniuose Šancuose, pas Kauną, atrašė laišką prašydamas pagalbos, sekančiais:

„Mes grįžome iš Rusijos. Tėvelis numirė ir paliko mus vienus vargti ant svieto. Irena turi 8 metus, Maryte 10 metų ir aš, vyriausias, Vytautas 15 metų. (Apie motiną nieko nerašo). Prašome neatsakyti pagalbos nors vieną kartą, pinigais ar rubais kad ir senais. Bučiuodami jūsų rankas su dėkavone,

Visi Keturi.“

Kad šitie našlaičiai yra vargę, pilnai galima tikėti, bet siųsti jiems stačiai pinigų ar rubų nepatartina, nes Lietuvoje vis atsiranda visokių gudruolių, kurie atsišaukia pas amerikiečius visokių pagalbų prašydami, ir neesant centralizacijos — tvarkos, jie tik išnaudoja geraširdžius žmones, kaip ana Barkauskaitė, Karaliaučiuje; Florijonas Valančius, Žemaičių Kalvarijoje (kuris rašė amerikiečiams vis dvilinkus laiškus sulyg partvyvumo) ir mokytojas Juozas Straugauskas iš Tenenių. Visotkia pašalpa turi buti centralizuota ir duodama pagal reikalą, nes be centralizacijos vienas gauva šio ar to perdaug, kada kitas, labiau reikalaujantis, negauna nieko.

Viršuje minėtiems vaikams nešiotus rubus — bet dar galimus nešioti, kitus sumažinus, (bet visi rubai turi buti čysti, išskalbtai) tai sulopius, aš apsiimu priimti, supakuoti ir nusiųsti Kauno Lietuvių Moterų Komitetui, kuris priduos tiems vaikams drapanų pagal reikalingumą, o perviršį sunaudos kur bus reikalingiausia.

Taigi kas norėtųmėtiems vaikeliams (ir kitiems našlaitėliams) kokių drapanų, tiktai čystų (nečystos bus nepriimamos) padovanoti, tai galite atsiųsti ant žemiaus paduoto adreso. Siuntiniai turi but pilnai apmokėti (neapmokėti bus nepriimami) ir dar vis pridėkite po 12 centų už svarą nusiųntimui į Kauną.

*Už Am. Mot. Gl. Kom.
Liet. Našlaičiams šelpči,
Mrs. J. Mikolainienė,
1304 Sutter Ave.,
Brooklyn, N. Y.*

BALSAI IR NUOMONĖS

Newark'o laikraštis „Star Eagle“ indėjo straipsnį „Back Toward Babel“ (Atgal prie Babelio). Anot straipsnio autoriaus, pasaulinis karas daug ką pakaites žmonių gyvenime: tarpe tų atmainų esąs ir atgimimas tų kalbų, kurios buvė jau skaitomos mirusiomis. Pavyzdžiai esą lietuvių ir airių kalbos. Iš to esą daug ir gera ir bloga. Gera — tai nauji literatūros turtai ateityje, tautinių kultūrų išsivystymas. Bloga gi tai apsunėjimas biznio pasauliui, pirkliams ir pramoninikams. Autorius džiaugiasi, kad Amerikoje to įvyrumo nebusiā, nes čia busianti viena kalba ir viena kultūra.

O čia kiek ir lenkų — francužų propagandos. Laikraštis „News“ iš Macon, Ga. indėjo straipsnį, užvadintą „Apgaulinga Vokietija.“ Skleidžiama melu, kad Vokietija gabenant slāptai į Lietuvą ginklų, orlaivių. Visa tai kraunama esą netili Kauno. Vokiečiai statā Lietuvoje geležinkelius ir ginklų sandėlius. Net pavyzdingi ukiai esą vokiečių Lietuvoje kuriami; tie ukiai, girdi, busiā militariai centrai, nes esą vedami kaizerio ex-officierių. Ir dar, sako, randašis tokie, kurie vadina Franciją triukšmininke (larmist).

Indomų atvirą laišką parašė tulas M. A. Howard iš „New York Times“. Rašo „kad pernai Tautų Sąjunga pripažino Vilnių Lietuvai ir įsakė lenkams iš Vilniaus kraustyties. Šiemet Lenkija formaliai paskelbusi, kad ji Vilnių sau prijungianti. Ką su tuo darysianti Tautų Sąjunga? Gal ji prieisianti prie išvadų, kad jos nutarimų laužymas — tai esąs mažmožis. Bet jeigu taip, tai del Europos ekonomijos ar negeriau, sako, butų parsiųsti Tautų Sąjungos narius namo. Vis delto liktų šiek tiek pinigų. („Every Little Helps“). Juk, sako, ir fonografas gali daryti pareiškimus, kurių niekas neklauso.

Intakingo katalikų žurnalo „America“ redakcija idėjo palankią pastabą apie Lietuvą. Rašo apie sekmingą ekonominį atsistatymą, vadina lietuvius moralingiausia tauta pasaulyje. Su pasigerėjimu pastebi, kad Lietuvoje nėra šeimynų perskyrų „niekadose ten moteris nepabėga su kitos moters vyrų, arba priešingai „Lietuva kaip ir neturėjusi savo bolševizmo.“

Dienraštis „Journal“ iš Augusta, Me. indėjo ilgą straipsnį, pavadintą „Lietuviai mėgsta Suv. Valstijas.“ Rašoma plačiai apie intaką, kurią darā Lietuvoje sugrįžę iš Ameriko lietuviai. Tokių esą apie 100,000. Jie pridudā pačiam Kaunui Amerikos miesto išvaizdā. Jie uždeda didžiausius biznius ir ban-

kus, jie užima valdžiatvietes.

„Brooklyn Eagle“ indėjo labai prielankų informacijinį straipsnį „Apie Lietuvą.“

„Detroit News“ prie prodgos S. I. A. Seimo indėjo tris ilgus straipsnius, lietuvius ir Lietuvā paliečiančius. Viena me Susiv. L. A. Sekretorė, panelė Petronelė Jurgeliūtė padavė žinių apie moterų rolę Lietuvių Tautos atgimime. Lietuvių vyrai gerbiā savo moteris ir nebija jų vadovavimū. Su straipsniu yra indėta ir panelės Jurgeliūtės fotografija. To straipsnio turinį atspaskojo vėliau ir Bostono laikraštis „Traveler.“

Kitame mok. B. Žygelis padavė indomų faktų iš lietuvių tautinio atgimimo. Nurodė reikalingumą artintiems Amerikos ir Lietuvos tautoms, ypač biznio reikalais. Priminė, kad Lietuva nuo galimų Rusijos pasikėsimų ateityje mananti ginties su pagelba Tautų Sąjungos, ir sudarydama Sąjungā su kitomis Pabaltijos tautomis, kam labai esanti priešinga Lenkija. Trečiame straipsnyje Susiv. prezidentas Geugužis labai rimtų minčių paduoda apie didelę Amerikos gyvenimo blėdį — liuosybę, veikti visokiams „gamblejams“ ir netikrų šėmų pavadinėjimams. Iš to daugiausiai nukentčia atėiviai tarp tų ir lietuviai.

ŽINIOS.

„Associated Press“ korespondentas iš Rygos liepos 9 d. padavė žiniā apie rengiamą Baltijos Valstybių priengiamąjį suvažiavimą, prisiruošimui prie Rusijos Sovietų Valdžios šauktos konferencijos. Toje konferencijoje premjėrai žada iškelti klausimą Baltijos jurių neutralizacijos, nežiurint to, kad, kaip pranešama, Suv. Valstijos, žadančios padovanoti Lenkijai šešis karo laivus.

Maskvos vyriausybė esanti priešinga tam Pabaltijos premjėrai suvažiavimui, kuriame, sako, ir ji turėtų dalyvauti. Tačiau premjėrai, to nepasūdami žada suvažiuoti Revelyje.

Nors Sovietų šaukiamą konferenciją Lietuva ir nebuvusi kviesta tačiau manoma, kad vėliau ir ji busianti pakviesta, nes tarpe kitų dalykų gal busias svarstomas klausimas Neumuno neutralizacijos; tuo klausimu ypatingai esanti suinteresuota Lenkija. (Ar nebus tai tik naujos lenkų užmačios prieš Lietuvā? L. I. B.).

Laikraštis „Tribune“ iš Greely, Colo. padavė indomų skaitlinių apie Europos apsiginklavimą, kurs dabar esā didesnis, negu 1913 m. atmaina įvykusi šitokia: vokiečiai 1913 m. turėję kariuomenės 760,000, dabar 1,000,000; francužai 1913 m. — 883,000, dabar 880,000; graikai 30,000 — 300,000; belgai 54,641 —

113,400; Rusija, 1,845,000 — 1,600,000; Anglija 248,000 — 277,000; Italija 275,000 — 264,000.

Naujų šalių armijos priėbuve: lenkų — 300,000; esū 25,000; Suomijų 28,000; latvijų 25,000; lietuvių 25,000 (? L. I. B.). Čekoslovakų 250,000.

„American Hebrew“ paduoda žiniā, jog Rygos universiteto žydai studentai atsišaukė į žydų Tautinę Tarybā ir Lietuvos žydų Ministerijā skūsdamiesi, kad žydams studentams Rygos universitete esā trigubai pakeltas mokestis už mokslā, gi kitiems studentams nebuvė pakeltas.

„North American“ iš Philadelphiajos padėjo žiniā iš Oklahoma City apie lietuvių kumštininā „Billy Miske“, kursai pamušęs sa-

vo priešininkā Meham iš San Francisco pirmame susiėmime. Buvė tartasi mušties iš 10 sykių. O Billy supliekė Meehan'ā iš pirmo sykiū į 2 minuti ir 40 sekundų. Tasai Meehan dar niekuomet nebuvęs supliektas; jo negalėjęs sumušti net Jack Demsey, nors tris sykius su juo mušėsi — dar prieš tai, kaip Dempsey sudorojo Jess Willard'ā ir tapo čempijosu.

Apie tą „Billy Miske“ (Mickevičių) buvo rašyta jau seniau lietuvių spaudoje. Esās tai lietuvių ateivių vaikas, čia gimęs ir augęs. Savo lietuviškos kilmės nesiginās ir noris buti kuo nors Lietuvai naudingas. Kaip labai garbingai pasižymėjęs Amerikos sporte, mūsų tautietis galės ateityje gal ir labai Lietuvai patarnauti.

Liet. Inf. Biuras.

Lietuvos Universitetan Priėmimo Salygos

Einant Universiteto Tarybos nutarimu š. m. rudens semestras prasidės rugsėjo mėn. 16 dieną. Rugsėjo 15 d. 12 val. Universiteto salje iškilminga priimtųjų Universitetan klausytojų imatrikuliacija.

Nuo rugsėjo mėn. 1 dienos ir baigiant rugsėjo 14 dieną priimami prašymai del pastojimo Universitetan Lietuvių kalba rašyti. Prašymai paduodami i Universiteto raštine Rektoriaus vardu su nurodymais, i kurį fakultetā, kurį skyrių ir kurį semestrā prašytojas nori pastoti. Svetimū šalių atestatai bei liudymai paduodami mūsų atstovybių paliudytuose i lietuvių kalbā vertimuose.

Kartu su prašymu turi buti paduodami šie dokumentai: baigimo aukštesniosios mokyklos atestatas arba tolygus (dvasinės katalikų seminarijos, realinės, komercijos) gimimo metrika, pilietybės liudymai ir dvi fotografiji. Einantiems valstybės tarnybā priimti, jų vyresnybei sutinkant.

Visi priimtieji i Universitetā klausytojai privalo be išimties įnešti Valstybės izdan, Švietimo Ministerijos pajamų sąmatos par. 1 str. 4, iki š. m. rugsėjo 15 dieni imatrikuliacijos mokesnio 100 auksinų.

Rudediniam semetru mokslo mokesnis nustatytas kaip tikriems studentams, taip ir laisviems klausytojams 500 auksinų, kuri privalo įnešti ton pačion Švietimo Ministerijos sąmaton, kaip jau esantieji taip ir naujai priimtieji Universiteto studentai. Einant Senato nutarimu nei vienas fakultas neturi teisės įregistruoti pas save klausytoją pakol jis nepatieks Universiteto buhalterijos liudymo apie mokslo mokesnio įsimokėjimą arba paliuosavimą nuo jojo.

Rektorioms priėmimo valandos nuo 10 iki 13.

Universiteto raštine atidaryta nuo 9 iki 13 val.

PASTABA. I. I Teologijos Fakultan priėmimai: 1. Baigusieji gimnazijā arba katalikų dvasinė seminarijā. — Ši salyga yra privaloma visiems fakulteto skyriams.

2. Norintiems įstoti i specialj teologijos skyriaus ruožā dar reikia pristatyti dokumentai, parodantieji, kad kandidatas yra išėjęs bendrajį teologijos ruožā kurioje nors teologijos mokslo įstaigoje nemažiau kaip per ketverius metus sulig Katalikų Bažnyčios įstatymų.

3. Asmenys baigusieji gimnazijā be tikybos, jei nori klausyti teologijos dalykų privalo išduoti papildomajį egzaminā iš tikybos sulig gimnazijos programo.

4. Kunigai gali įstoti fakultetan tik gavę savo dvasinės vyresnybės leidimā raštū.

5. Asmenys imantieji studijuoti teologijā ar filosofijā tuo tikslu, kad vėliau taptų kunigais, turi apsigventi fakulteto pripažintame bendrabutyje.

PASTABA II. Medicinos Fakultete ateinaėno rudens semestire veiks:

1. Medicinos skyriuje pirmasis, trečiasis ir penktasis semestrai;

2. Veterinarijos skyriuje pirmasis ir trečiasis semestrai;

3. Odontologijos skyriuje pirmasis ir trečiasis semestrai ir

4. Farmacijos skyriuje pirmasis, trečiasis ir penktasis semestrai.

a) *Medicinos skyriaus* studentais priimami baigusieji gimnazijā, dvasinę katalikų seminarijā ar kitā to paties laipsnio mokyklā. Iš baigusiujų dvasinę seminarijā ar kitā mokyklā, kurioje dėstoma nepilnas matematikos ir fizikos kursai, reikalaujama įstojant papildomų egzaminų gimnazijos programoje. Asmens, kurie aukštesnioje mokykloje nėra išėję lotynų kalbos i Medicinos skyrių priimami tik ta sąlyga, kad jie per du semestrus išlaikytų egzaminā iš

lotynų kalbos 4 klasų programoje.

Laisvaisiais klausytojais gali buti ir nebaigusieji gimnazijos ar kitos kurios to paties laipsnio mokyklos asmens, jei fakultetas pripažins juos esant tinkamais mokytiis Universitete.

b) *Veterinarijos skyriū* studentai priimami tomis pat sąlygomis, kaip ir i Medicinos skyriū.

Be to i Veterinarijos skyriū studentais priimami provizoriai stačiai i antrāj kursā su salyga, kad eidami antrāj kursā išklaustytū palyginamajā anatomijā ir gyvuliū anatomijā.

c) *Odologijos skyriū* priimami asmens, baigę ne mažiau kaip 6 klases gimnazijos arba išėję kuriā nors kitā mokyklā, kurios kursas atatinka šešioms gimnazijos klasėms.

d) *Farmacijos skyriū* priimami asmens, kuire turi provizoriaus padėjejo liudymā ir yra praktikavę provizoriaus padėjeju dvejus metus vaistinėje.

Esant neapribuotam priimamųjų i kurį nors skyriū studentų skaičiui pirmiausiai bus priimami Lietuvos piliečiai, paskui svetimūjų dvasinū pavaldiniai ir tik likusioms vietoms bus priimami laisvieji klausytojai.

PASTABA III. *Technikos* Fakultete šiame rudediniame semestire veiks visų skyriū I ir III semestras; statybos ir mechanikos skyriaus V semestras. Technikos fakultetan priimami studentais:

1. Baigusieji gimnazijā, dvasinę katalikų seminarijā ar kitā kuriā to paties laipsnio mokyklā (realē ir k.). Iš baigusiujų dvasinę seminarijā, ar kitā mokyklā, kurioje dėstoma nepilnas matematikos kursas, reikalaujama papildomų egzaminų iš matematikos sulig gimnazijū programos. Papildomi arba konkurso egzaminai gali buti įvesti ir visiems norintiems stoti Technikos fakultetan, kai skaičius norinčių bus didesnis, negu esamųjų fakultete vietū.

2. Buvusieji studentai tokių aukštųjų mokyklū, i kurias įstojimui reikalaujamo pilnos gimnazijos atestato (tas atestatas turi buti pristatytas kartu su kitais dokumentais). Iš-klausyti kitoj aukštoj mokyklaj dalykai ir išlaikyti egzaminai fakultete nutarimu gali buti užlaikyti, jei jų programa atatinka ir jei studentas turi gerus pažymius (4 ar 5); pažymiai „patenkinamai“ arba „užskaityta“, gali buti pripažinti tik po kolokviumo.

PASTABA IV. *Matematikos - Gamtos* fakultete rudens semestire veiks I, III ir V semestrai.

I *Matematikos - fizikos* ir biologijos skyriū V ir III semestrus priimami studentai, išėjusieji žemesniųjų semestrū kursos, pažymėtus Matematikos-Gamtos Fakulteto priimtuose mokslū planuose. I pirmāj semestrā studentai priimami i visus skyrius, išskyrus tik agronomijos ir miškininkystės skyriū, kuris delei mažo skaičiaus užsirašiusiujų studentų nuo

šių metų rudens neatidaro-
mas.

Norintieji stoti į Agro-
nomijos - Miškininkystės
skyrių gali stoti Biologijos
skyriui, tik privalo klau-
syti Geodezijos kurso Tech-
nikos fakultete. Atsiradus
pakankamam skaičiui stu-
dentų, norinčių pasirinkti
Agronomijos - Miškinin-
kystės skyrių, nuo rudens
1923 metų galės būti atida-
rytas to skyriaus III se-
mestras.

Rektoris —
Prof. Jonas Šimonis.

Nauji "Spe- šelai"

Pereitą metų Chicagoje
buvo labai pagarsėję Bi-
shoffas, Harrington, P.
West, Šakalis ir apie tu-
zinas kitų, garsiais vardais
skambančių kompanijų, ku-
rių šimtai agentų slankio-
jo po Chicagą ir apylinkės
miestukus po Lietuvos ap-
gyventas vietas, viliodami
iš žmonių sunkiai uždirbtus
pinigus ir prizaždėdami
didelius nuosimčius už įde-
tus pinigus; o apie pabaigą
savo gyvavimo, net siulė
šimtus už šimtus uždarbio už
keletą mėnesių pinigų pa-
laikymą. Tamsūs žmonės
tapo suviloti ir norėdami
greitai pralobti, padvigu-
binti savo pinigus, sudėjo
savo viso gyvenimo sutaup-
intus pinigus „spešelsams“

Tų „spešalistų“ yra su-
manyta apšmugeliuoti visi
Rytai: Pensylvanija, New
Yorkas, New Jersey ir visa
Naujoji Anglija, kur tik
bus galima.

Todėl persergėju visus
lietuvius, gyvenančius tose
valstijose, — bukite atsargūs
ir nesiduokite prigauti
profesionalams „speše-
liams“, nes per neapsiži-
rėjimą galėsite prarasti vi-
šą savo sutaupintą uždar-
bį.

K. Vilkevičius.

LIETUVOS GARLAI- VIŲ BENDROVĖS PRANEŠIMAS.

Mūsų visuomenė, ypatingai
Amerikos lietuviai, be-
abėjo išsiilgę yra žinių apie
gyvavimą ir veikimą
Lietuvių Garlaivių Bendro-
vės. Turime pasakyti,
kad iki šiolei pergyvenę
esame nelengvą organizavi-
mosi ir plėtojimosi laiko-
tarpį, tačiau apgalvėję
daug visokeriopiausių kliu-
čių ir painių, įstojome nau-
jais vagon, su kassyk di-
desne vilčia į savo ateitį.

Bendrovė dabar suside-
da iš trijų skyrių. Viena
šaka apima vežiojamą ke-
leivių ir važmos ant Ne-
muno upės. Pereitais me-
tais čion rodo nuostolių ne-
turėjome, bet ir pelno bu-
vo mažas. Nusekimas upės
vandens darė daug kliučių,
taipogi lenktyniavimas su
atskiris laivų savininkais.

Šis metas visais žvilgsniais
duoda geresnę perspek-
tą. Ant jurių Bendrovė tai-
pogi turėjo pereitais me-
tais nemažą sunkenybį,
ypačiai kovodama su gam-
tos galybe: audros daug pa-
kenkė mūsų laivams. Iš tų
sunkenybų išėjome perga-
lėtojais, nors petekdami
vieno laivo, kurį audros su-
triuškino su visa važma.

Be to, prisidėjo dar nesu-

ženkleliu. Kaip tokią fir-
ma, rodo dar neužbaigti nei
dabar, bet tikimės geros
užbaigos ir palyosavimo
dvių su puse milijonu
auksinų. Darbo nei čion
netruksta dabar ir laukia-
ma šimtet neblogo pasek-
mių.

Atidaryta tapo trečioji
veikimo šaka, tai paėmi-
mas agentūros White Star
Linės ir White Star Domi-
nion Linės.

Čion reikia pažymėti, kad
Lietuvos Garlaivių Bendro-
vės turtas išneša nema-
žiaus 7 milijonų auksinų.
Prie sunkių aplinkybių,
kurias prisiėjo pergyventi,
tai mus padėtis labai džiū-
gina ir ramina. Jeigu Lie-
tuvos valdžia, kaip žada,
padirbs uostą Šventojoje ir
jeigu Entantė išpildys savo
pažadus prijungdama Klai-
pėdos kraštą prie Lietu-
vos, tai ateity mūsų apsi-
mimas išbuos taip, kaip
mes drįsime patys svajoti.

Teisybė, trūksta dar
mums daug ko, ypačiai ka-
pitalo prie išplėtojimo irgi
žuklystės Baltijos jūroje.

*Lietuvos Garlaivių
Bendrovės Valdžia.*

Dauguma žmonių įdomau-
ja, kokiais vardais vadina-
ma vestuvių sukaktuvės.
Štai jie: vienu metų sukak-
tuvės vadinama medvilninė
mis; 2 metų — popierinė-
mis; 3 metų — skurinėmis;
5 metų — medinėmis; 7
metų — vilnonėmis; 10 me-
tų — cininėmis; 12 metų —
šilkinėmis arba lininėmis;
15 metų — kristalinėmis;
20 metų — porcelinėmis;
25 metų — sidabrinėmis; 30
perlinėmis; 40 metų — me-
tų rubinėmis; 50 metų —
auksinėmis; 75 metų — dei-
mantinėmis.

Dabar mūsų skaitytojai
gali sau pasirinkti, kurio
savo vestuvių jubilėjaus jie
nori sulaukti. Bet turbūt
mažai tokių rasis, kurie no-
rėtų pasirinkti deimantinį
jubilėjų. Beabejonės dau-
guma bus tokių, kurie pasi-
rinks tik popierinį jubilė-
jų.

Onuškis. Trakų apskr.
Derlius. Apylinkėje šių
metų derlius atrodo geras,
būtent: rugiai, miežiai, bul-
vės, o žirniai tai galima sa-
kyti, kad ir labai geri, avi-
žos kai kokioj vietoj men-
kos.

Kelmė. Kainos. Liepos
m. 6 d. turguje buvo moka-
ta rugių pudai 110—120
auks., kviečių 180—190
auks., avižių 100—105 auks.,
miežių 100—110 auks.,
sviesto svaras 42—46 auks.,
kiaušinių dešims 76—80
auks.

Sankrovose viskas labai
pabrango, prieš savaitę
eukraus svaras kainavo 20

auks., dabar jau 30 auks. ir
t. t. Sankrovose vartoja
svarą lygų 400 gramų.

SLA. PILDOMOSIOS TARY- BOS IR KOMISIJŲ ADRESAI

PILDOMOJI TARYBA:
Prezidentas — St. Gegužis,
Mahanoy City, Pa.
Vice-Prez. — V. Kamarauskas,
177 Slocum St.,
Edwardsville, Pa.
Sekretorė — P. Jurgeliutė,
307 W. 30-th St.,
New York City.

Iždininkas — T. Paukštis,
13 Mill St., Pittston, Pa.
Iždo Glob. — J. M. Danielius,
168 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

Dr.-Kvot. — Dr. F. Matulaitis,
8709 Jos. Campan Ave.,
Detroit, Mich.

KONTROLES KOMISIJA:
B. Saloveičikas,
174 E. Main St.,
New Britain, Conn.

J. Stankevičius,
300 Hyde Ave.,
Wilkes Barre, Pa.

A. M. Augunas,
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

APŠVIETOS KOMISIJA:
V. K. Račkauskas,
294 — 8-th Ave.,
New York, N. Y.

Dr. J. J. Kaškiaučius,
341 Walnut St.,
Newark, N. J.

T. Dundulis,
2447 N. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.

ĮSTATŲ KOMISIJA:
K. Gugis,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

K. Jurgelionis,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Z. Puišiuotė,
253 Broadway,
So. Boston, Mass.

FINANSŲ KOMISIJA:
A. F. Bredickas,
Shenandoah Trust Co.,
Shenandoah, Pa.

M. W. Bush,
294 — 8-th Ave.,
New York, N. Y.

A. Ivaškevičius,
1622 Columbia Rd.,
So. Boston, Mass.

SVEIKATOS KOMISIJA:
Dr. I. Bronušas,
615 Columbia Ave.,
Baltimore, Md.

Dr. J. Jonikaitis,
3732 Michigan Ave.,
Detroit, Mich.

Dr. E. G. Klimas,
2538 E. Allegheny Ave.,
Philadelphia, Pa.

PRIEGLAUDOS NAMO
KOMISIJA:
J. Bulota,
1816 So. 13-th St.,
Springfield, Ill.

J. K. Mažiukna,
1434 Sheffield St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

L. Savickas,
430 Leggett St.,
Scranton, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA:
P. Jurgeliutė,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

P. Petraitienė,
3233 Auburn Ave.,
Chicago, Ill.

E. Mačinskienė,
3126 Lowe Ave.,
Chicago, Ill.

SUSIVIENIJIMO STOVIO,
SKUNDŲ IR APELIACIJŲ
KOMISIJA:
J. Katkauskas,
7711 Lockyear Ave.,
Cleveland, Ohio.

A. Apanaitis,
207 Moore St.,
Westville, Ill.

K. Skužiškas,
216 So. 17-th St.,
Herrin, Ill.

„GYDYTOJAS“
„GYDYTOJO“ turinys nie-
kad nesensta, todėl seni nu-
meriai „GYDYTOJO“ liginiai
yra naudingi ir žinotini, kaip
ir nauji.

Kas brangina savo sveikatą,
kas skaito „GYDYTOJĄ“.
Kas prisijus 10c., tas gaus
pračyti metų tris numerius
„GYDYTOJO“, kurių numerų
reguliarė kaina 75c.

„GYDYTOJAS“
3310 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Net ir kudikiai pastebii!
Ir yra taip legva visiškai iš galvos pašalinti pleiskaną. Tik kelis kartus panaudojus
Ruffles
tą pleiskaną mirtinąjį priešą — ir jūsų galvos oda bus taip tyra, kaip kudikio ir Ruffles pagalbės jums visomet ją tokia užlaikyti. Svari galvos oda užlaiko plaukus puikiais — pleiskanos tuojaus sunaikina juos.
Nusipirkite butelį Ruffles savo apčiuokite šiandien už 65c., arba prisijuskite 75c. pašto ženkleliu tiesiai į laboratoriją.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS
LAIVKORTES galima gauti pagal prekes kompanijų ir ant geriausių laivų visu linijų pas seniausią LIETUVIŠKĄ agentą — G. KUNAŠAUSKĄ. Agentūra uždėta 1910 m. PASPĖTUS išreikalauju visiems keliaujantiems į LIETUVĄ.
Atvažiuojančius iš kitų miestų patinku ant stoties. Persiuntimas PINIGŲ Į LIETUVĄ pagal dieninį kursą. ATYDA. Mainymas pinigų ne priverstinas, bet išmainau, jeigu kas klausia.
G. Kunašauskas
179 E. 3-rd Street, New York, N. Y.

Užkietėjimas, diegimas, mėšlungis ir kiti vidurių suirimai niekuomet nekankina šitos laimingos šeimos.
BAMBINO
Valstauskis Reg. S. V. Pat. Buro
greitai suteikia pagalbą ir tuojaus kudiki ir motiną pralinksmina ir užganėdina.
Bambino galima gauti visose aptiekose už 35c. arba už 40c. pasiunčiam per Parcel Post tiesiai iš laboratorijos.
Kudikiai mėgsta jį!
Jie prašo daugiau!
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

Liaukis Mokėjęs
Nuomą
Štai Tau Proga
FLAGTOWN, N. J.
Mes pardavėm suvirė 2,000 lotų, kur jau įsikūrė Lietuvių Kolonija. Pasiklausk bile vieno jų rekomendacijos. Kiekvienas jų turi savo namą ir daržą, kur pilna auga daržovių. Mokyklos, Bažnyčios ir Dirbtuvės yra visai artai. Visi dirba kaip mūnystėje ir yra laisvi nuo Namų Bosų ir augštos nuomos. Mes beturime keletą lotų, kurie parduodama po \$150.00 už kiekvieną, lengvais mėnesiniais išmokėjimais ir mes garantuojame kiekvienam dykai ir teisingus raštus (deeds). Atėik į mūsų ofisą bile kokią dieną 11 val. ir mes duosime Tamstai dykai gelžkelio bilietą, galėsi nuvažiuoti ir pats matyti tą dailią vietą.
N. Y. and N. J. Realty Co.
116 NASSAU ST., ROOM 1201, NEW YORK CITY.
Teisingas skelbimas reiskia Teisingą Biznį.

F. ŽIVATAS
Parduodu laivakortes geriau šių garlaivių kompanijų į visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate), Inšurinu (apsaugoju) namus nuo ugnies, automobilius nuo ugnies ir atsakomybės nelaimai atsitikus.
Ofiso Adresas:
1836 N. Main Ave., Scranton, Pa.
„Gydytojas“
Mėnesinis žmonių sveikatos žurnalas.
Mokina kaip apsisaugot nuo rizikių ligų.
Užsirašyk šiandien.
Penuerata: Vienas doleris metams.
„GYDYTOJAS“,
3310 So. Halsted St., Chicago, Ill.

LAIVAKORTES PINIGAI
Lietuvą parduodame ant visų portų. Viska aprūpinam pradant nuo gavimo pasporto iki pasodinimui ant laivo. Jei norite turėti puikų patarnavimą kreipkitės prie mūsų.
LITHUANIAN TRAVEL BUREAU INTERNATIONAL Travel Bureau, Inc.
136 East 42-nd st. NEW YORK, N. Y.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA GYVUOJA 85 METAI
VIENYBĖ
„Vienybės“ įstaiga per 85 metus siūnia pinigus į visas pasaulio dalis, parduoda laivakortes ant visų geriausių linijų ir viskuom keleivius aprūpina, atlieka visokius spaudos darbus greitai ir gražiai, turi didžiausią Amerikoje lietuviškų knygų sandėlį ir leidžia didelį laikraštį „Vienybė“ da sykiu savaitėje. Penuerata: \$3.50 metams. Visi kreipėsi į „Vienybę“ kitur niekadoms nebedkreipia. Visais reikalais rašykite:
VIENYBĖ,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

BALTIJOS-AMERIKOS
LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI Į LIETUVĄ
KELIONĖ PER HAMBURGĄ PILIAJĄ ARBA LIEPŲJĮ
Lietuviai važiuojanti į Piliavą aplenkia Lenkų juostų karidora. Jis urečia klasisa padalinta į kambarius ant 2-ju, 4-rių, 6-rių ir 8-rių lovų.
ESTONIA rugp. 23 LITUANIA rugp. 6
13 New York, Bostono, ar Philadelphia-
jos ir Hamburgą \$103.50—Piliava \$106.50
— Klaipėda ir Libava \$107.
Mes užmokam gelžkelio lėšas iš Bostono ar Philadelphiajos ir New Yorka.
Delei laivakortę kreipkitės prie savo agento

SIŪSKIT PER
NAUJIENAS
PINIGUS LIETUVON
To prašo Lietuvos žmonės ir
taip pataria Lietuvos bankai
NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

111
CIGARETAI
10c
JIE YRA GERI

LIETUVIAI AMERIKOJE

SCRANTON, PA.

Iš lietuvių gyvenimo.

Per kokį jau laiką „Tėvynėje“ nesimato žinutės iš Scrantono, tad mėginasi „Tėvynės“ skaitytojus biskuti painformuoti.

Jau penktas mėnuo, kaip angliakasiai nedirba, kas atsiliepė jau sunkiai ant daugumos. Iš pradžių kaip tikta prasidėjo „suspensijos“, tai tie, kurie turi savo nuosavybes tuoj ėmėsi už darbo prie pataisymų savo namų: tai kvarbavimu, taipgi ir prie abelno padalinimo, kad kur nueisi, tai malonu žiūrėti į lietuvių stubas. O tie, kurie neturėjo nuosavybės, tai tuojaus išvažinėjo į kitus miestus, kiti liko namie ir dirba prie namų statymo, kelių taisymo ir tt. Bet visai už mažą atlyginimą, kadangi darbdaviai, matydami darbininkų perviršį numušė labai algas. Kiti iš nedirbančių jau atsudrė blogam padėjime, kur su didelėmis šeimynom, nors unija ir gelbsti atsišaukusiems panijos.

Iš lietuvių judėjimo.

Ziniai pasklydus, kad Amerikos valdžia pripažino Lietuvą, Scrantoniečiai sujudo prie apvaikšiojimo, kuris atsisub 6 dieną rugpjūčio, abiejose dalyse apgyventose lietuviams miestuose, t. y. ant Providence ir Hyde-Park. Šitas Lietuvos nepriegulmybės pasiskelbimo apvaikšiojimas, nemažai dar davė nekuriams lietuviams, mylintiems savo tėvų šalį ir vis ko tai truko, kad tą darbą padarius našesniu. Mat Scrantoniečiai neturi draugijų sąryšio, kaip tai turi lietuviai kitose lietuvių kolonijose, kas labai apsunkina darbą veikiantiems. Permatydama tai S. L. A. 30-ta kuopa, nutarė sutverti draugijų ir parapijų sąryšį ir organizatyvį komitetą išrinko iš sekančių SLA. narių: A. Kubilius, L. Savickas ir V. A. Kerševičius.

Tad jeigu įvyktų šis puikus SLA. 30 kp. sumanymas, tada būtų galima daug naudingų sumanymų gyvenimui įvykinti.

Vyt. A. Kerševičius.

NEWARK, N. J.

Begyvenant Newark'e, N. J. keletą savaičių teko šis-tas pastebėti iš tos kolonijos lietuvių gyvenimo. Birželio 24 d., 1922 m. vietinis Lietuvos Bono Paskolos Komitetas surengė prakalbas. Kalbėtoju buvo pakviestas kun. F. Kemėšis, kuris aiškino žmonėms apie Aukso-Sidabro fondą ir abelą Lietuvos padėjimą. Nors šiuo kart kalbėtojas neužsipuldinėjo perdaug ant kitų srovių žmonių, bet neįskentė ramiai užtilyti apie Lietuvos socialdemokratų, sakydams, buk jie esą dvarponiai ir jie mažiau rūpinasi apie darbininkų reikalus, negu krikš-demokratai. Kiek tame yra teisybės, skaitytojai gali gerai suprasti.

Nors pirmininko buvo sakytas, kad po prakalbų kas norės galės gauti balsą, bet pasibaigus prakalboms, vienas vyrukas paprašė balso, bet kur čia tau duos. Visos davėtos kaip pradėjo rėkti, o prakalbų pirmininkas, iškišęs galvą pasakė: „Mes su bolševikais jokių reikalų neturime.“ Taigi man rodos, kad žmogus, kokiu jis nebutų pažiry, bet-gi jam balsas vis galėjo būti duotas išreikšti ką jis nori, bet pas musų klerikalus tas nėra daroma.

Taipgi teko atsilankyti ir pas nekuriuos lietuvius. Kur tik neiseisi, tai visur žmonėliai „munšainė“ traukia, kazyrom kortuoja, linksmina, o laikraščių pas juos tai visai ne-

matyti, nes jiems geriau apsvaigusiems vaikščioti ir duotis, kad kiti juos išnaudotų. Kadangi žmogus nesimokina, neskaityto joki laikraštį, tai tokius ir mulkina kas tik nori. Nekurios moterys taipgi gerokai „munšainės“ traukia, ir girtos budamos nenuvokia gerai kaip namus prižiūrėti. Kalbėjusi ir su keliais lietuviams kas-link prisirašymo prie SLA., tai nežinau, ar tai gal but tiesa ar ne, kad jau but toki apsilaidėliai Newark, N. J. vietinės kuopos darbuotojai ir visi nariai, nes kaip girdėtis, tai daugumas norėtų prisirašyti prie S. L. A. vietinės kp., bet sako, kad mus niekas nepakalbina, niekas mums neinformuoja, gerai nesupažindina su SLA. ir tt.

MONTELLO, MASS.

Progress Shoe Mfg. Co. šerinininkų žiniai.

Iš senesnių pranešimų visi šerinininkai galėjo sužinoti, kad Progress Shoe Co. buvo paduota į bankrutą.

Pasirūpinus keliems vyrams, dirbtuvė su visomis mašinomis ir žalia medžiaga tapo atpirkta nuo resyverio ir tapo perorganizuota į naują korporaciją. Liepos 22 d. buvo paskutinis perorganizavimo mitingas, kuriame tapo nutarta paskelbti visuomenei abelnai naujosios korporacijos stovis ir jos veikimas. Abelnas korporacijos turtas sulig apskaitinimo C. P. A.: 3 1/2 akierai žemės, 4 buvdinkai, visos mašinos ir abelnai visas dirbtuvės įtaisymas siekia \$75,000. Naujoji korporacija bus inkorporuota Mass. valst. tik ant \$60,000. Iki liepos 22, naujos korporacijos šerų jau yra paimta už \$25,000. Progress šerinininkai gali pirkti naujos korporacijos šerų, tik tiek, kiek turėjo Progress šerų, mokant po \$25.00 už šerą, arba gali paimti tik vieną šerą už \$25.00. Šitas pasiulymas yra duotas, kol kas tik seniems šerinininkams per trumpą laiką.

Valdyba: A. M. Lauck, pirm., F. Bagužis, sekr.

AKRON, OHIO.

Laikė Aukso-Sidabro vajuas, Lietuvos valitai įsteigti akroniečiai aukojo sekančiai:

Po 5 aukso dol.: J. Noreika, P. Druskis, Šv. Stanislovo dra. Ja, Susiv. L. R. K. A. 178 kp., Lietuvos Vyčių 97 kp., J. Brazas, P. Tarutis, S. Kubilius, K. Štaupas ir J. Žemaitis. Viso \$50.00.

Auksiniais daiktais: A. Guitauskas — du žiedu, J. Vaitkevas — žiedą ir R. Petrulėvičienė — branzalietą.

Sidabro pinigais: S. Valentas \$3.00. Po 2 dol.: A. Lėpinkas, M. Puzinas, A. Lileičius, A. Kajota, J. Sajeta, J. Jarašius, A. Paleckis ir M. Janickas.

Po 1 dol.: M. Marcinkevičius, M. Terminienė, M. Galdikas, A. Sebestinas, J. Vertelis, S. Rutkauskas, P. Martinkevičius, A. Martinkienė, J. Ruika, J. Karškevičius, B. Zanauskas, V. Balevičius, V. Vasiliauskas, J. Vėbra, V. Darulis, O. Darulienė, J. Apšėga, P. Širvis, B. Širvėnė, J. Daimontas, D. Jarašius, T. Bernotavičius, A. Bernotavičius, F. Kazlauskas, A. Kašinskas, A. Ramanauskas, J. Augustavičius, J. Šimkus, J. Serafinas, T. Kudarauskas, J. Rabašauskas, P. Dovainis, J. Stukas, F. Jankauskas, V. T. Neverauskas, K. Belickas, J. Kataržis, P. Kataržis, A. Aleknavičius, V. Slėšoraitis, P. Žentelis, D. Vindašius ir P. Barauskienė. Po 50c.: M. Šlegienė, V. Darulis,

A. Darulaitis ir P. Talalas. I. P. Terminas — 25 rusiškas kapeikas. Viso sidab. pinigais \$65.00 ir 25 kap. Sidabriniais daiktais: I. P. Terminas ir J. Mileckas po laikrodėlio viršelius ir A. Paleckis — žiedą. Viso pinigais — \$115.00 ir 25 kap. Visos aukos pasiūta Liet. Resp. Atstovybėn. Valio, Lietuvos rėmėjai-patrijotai! Paskolos Komitetas.

Amerikos Spauda

Duokit man spaudą, — Aš pasaulį apvaldysiu.

I.

Amerikiečių geltonieji laikraščiai.

Garsus apysakų rašytojas, autorius veikalų „Raisitas“ (Pelkės), Upton Sinclair per keletą metų studijavo amerikiečių spaudą, ir pagaliau parašė veikalą „The Brass Check.“ Šiame veikalė Upton Sinclair plačiai ir visapusiškai apibūdina amerikiečių spaudos supuvimą. Daugeliu pavyzdžių nurodo jis ten kaip sunku laikraščiuose ką nors rimtesnio, radikališkesnio, darbo žmonių reikalus gvildenančio pranešti, kaip pasibaistėtinai šmeižiama ir žemyn smukdoma darbo žmonių užtarėjus; aiškiai ir nuosekliai nurodyta - nupiešta, kokios sensacijos tankiai sukeliama spaudoje. Pagaliau keimais pavyzdžiais apibūdina kokių pasibaistėtinu, bjauriu būdu tos sensacijos gaudoma, kaip nekuri rašytojai suviliama ir tt. ir tt.

Trumpai pasakius pasiskaitę Brass Check, uždengti knyga ir apsisotų ant paklausos: „ar žmonės kas rytmetis ir vakaras perka laikraščius — tuos apšvietos, kultūrinimo organus, — ar purvų-srūtų gniužtes?“ Ir vėliau rodo, kad nieko daugiau kaip tik nelagystė, sensacijos tuose (didžiuoju) laikraščiuose rašoma.

Norėtusi čia kodaugiau apie tą veikalą suminėti, net pacituoti nekurius geresnes vietas, bet tai paliuku atėičiai: gal atiras kas nors iš musų ir jį ištaisai sulietuvins, ką yra padarę jau apie dvyliką tautų. Pagaliau ne tuo tikslu ir šitas rašinys rašomas. Man čia norisi trumpai perbėgti blogoji, mano supratimu, amerikiečių, podraug ir Amerikos lietuvių, spaudos ypatybė.

Išties, gal nė vienoj pasaulio daly nesama tiek daug laikraščių kaip Amerikoje. Labai dažnai gali užėiti ir visai mažuose miesteliuose net po kelis dieminius. Ir podraug niekur tokių didžiulių laikraščių kaip Amerikoje nerasi. Štai delei pavyzdžio vienas New Yorko dieminis. Šiokiom dienom jis, paprastai, spaudžiamas 30 puslapių; nedėldieniais gi — žinių dalies — 32 pusl., redakcinių raštų dalies — 14 p., apie žemių ir namų pardavimą pirkimą — 16 p.; Specialė dalis — 16 p.; Drama, muzika, radio — 8 p.; Magazininė dalis — 32; paveikslų — 16; viso 114 stambaus formato puslapių. Prie to pati minimo laikraščio bendrovė leidžia dar mėnesinį magaziną ašoraitis, P. Žentelis, D. Vindašius ir P. Barauskienė. Po 50c.: M. Šlegienė, V. Darulis,

leckis — žiedą. Viso pinigais — \$115.00 ir 25 kap. Visos aukos pasiūta Liet. Resp. Atstovybėn. Valio, Lietuvos rėmėjai-patrijotai! Paskolos Komitetas.

tu laikraščių, leidimo bendrovių ir kompanijų New Yorke priskaitoma dešimty. Kad tokius laikraščius palaikyti — reikia milijonių sumų pinigų; čia jau rokuojamasi ne su šimtais tukstais, bet milijonais dolerių kasmet. Juk tik reikia išvaizduoti kokio reikia šabo, kokios mašinerijos ir visa to sutalpinimui namų, kad pagamintų tokią kiekybę ir tokių didelių leidimų!

Iš skaitytojų prenumeratų tokios staigos nieku būdu pasilaikyti neįstengtu, nes tie leidiniai pigūs: dieminis kainuoja 2 c., nedėlinis — 10c., dukart savaitinis — 15c., ir mėnesinis — 25c. Todel Amerikos laikraščiai užgrusti garsinimais. Tie garsinimai įvairiausio turinio; išskyrus pragrą ir dangų — viskas jaisišis skaitytojams siuloma. Už tokius garsinimus lupama didžiausios kainos. O kuris laikraštis turi daugiau skaitytojų — už garsinimus, suprantamas dalykas, turi tiesą dar bėngiau lupti. Kad kodaugiau skaitytojų sugaudžius — reikalinga sensacijos, nes tamsioji minia jas begalinai mėgsta. Jei minia sensacijos mėgsta, jomis nekuri laikraščiai tą minią ir pasiryžo penėti; o jei vieni laikraščiai tai daro, kiti, priversti juos pasekti, nes kitaip neišlaikytų kompeticijos. Ir tokiu būdu, kaip matome, Amerikos spauda — labai mažoj išimty — paskendusi sensacijų klane. Sukelia ji, kartais, tokius skandalus, kad baisu ir podraug šlykštutu ir skaityti. Ji užmuša žmogų, padaro gyvu; pasodina jį ant mirties kėdės, nužudo; vėl atgydo, palei jau apie dvyliką tautų. Pagaliau ne tuo tikslu ir šitas rašinys rašomas. Man čia norisi trumpai perbėgti blogoji, mano supratimu, amerikiečių, podraug ir Amerikos lietuvių, spaudos ypatybė.

Pasitengsiu kiek galint trumpiau ir aiškiau čia keletą nuotikių apsakoti.

Kilo štai garsas. Dar dumai juodais, plačiais stulpais į padangius kyla, dar liepsnos kamuoliais pro budinko langus verčiasi — to gaisro žiūrėtojai jau skaito keleto laikraščių „ekstra“ apie „baisius nuotikius.“ O pasibaistėtinai čia aprašoma: kelios dešimtys ugnų žuvo, kažkiek sužeistų, nuostolių padaryta mažiausia ant milijono dolerių. Aprašoma baisios scenos kaip daugelis žustančių pagelbos šaukėsi; paskui kaltinama tiesiog įkriminuojuama namų savininkai už gaisro kilimą. Ir tt. ir tt. Žmonės graibsto tuos laikraščius, skaito, baisėjasi.

Bet štai, pamazėl, podraug su pačiu gaisru, visa ta sumažėja, gėsta, nuostoliai ir aukos mažėja. Ir, pagaliau, už dienos-kitos pasirodo, jog žuvo kokis

vienas asmuo (tankiausia ugnagesis), sužeista vos keletas, nuostolių tik tukstantis-kitas dolerių; paties gaisro priežastis jau nežinoma, namų savininkai teisy.

Tai buvo savo rūšies sensacija. Žmonės prisiskaitę tu „baisių“ žinių apie gaisrą, o kaip visa tai užsibaigė — gal tik mažda lelelė susekė. Bet naudos iš to buvo. Kam? Gi laikraščiai ir podraug tiem, kurie tuose laikraščiuose garsinasi, nes daugybes laikraščių išparduota, o garsinimui ne buvo kelis syk daugiau ne kad skaitymų, žinių.

Štai vėl. Tula poni S., sukėlė baisaus skandalo savo šeimyniniam gyvenime. Ji mat susekė, kad jos vyras kitą meilužę turi, ją savo pinigais palaiko. Ramu, kol kas. Niekas apie tai nežino. Ponas S. sau meilužę jasi su savo meiluže, poniai S., beabejo, skauda širdelę tuos dalykus žinant. Tas tiesa. Bet ka tai plačiajai visuomenei apeina? Juk tai ne naujiena. Tokių įvykių, dar ir baisesnių, tukstantiai kiekviename mieste. Bet poniai S. rupi pagarsėti, norisi, kad apie jos „nelaimę“ žinotų visas pasaulis. Ir štai, sumano ji sekmingą planą — pasišaukia „Plepalų“ korespondentą, pakūžda jam apie tai: blogą pono S. pasiūlymą, kad jį nuo jo atsiskyrimo reikalau.

Ir užteko to. Associated Press išskambino tą žinią po platų Amerikos kontinentą. Straipsnių - straipsnelių, paveikslų-paveikslėlių laikraščiuose. Poni ir ponas S. jau ir ramybės negauna: korespondentų eilės laukia, daro pasikalbėjimus apie tai vėl ilgus straipsnius rašo. Kiekviena laida, kiekvienas laikraštis vis kitaip kalba nors apie tą patį reikalą. Kiekvienas tų žmonių žodis, pasijudinimas — svarbus dalykas. Aprašoma kaip poni S. jautėsi tą ryktą kuomet į teismą rengėsi eiti, kaip ji išžiūrėjo kuomet emė prisiekt teisme (podraug, suprantama ir paveikslai dedami). Sutalpinama jos paveikslai kuomet jį buvo dar nevedus, šliubinis paveikslas, vėliausias paveikslas. Sudedama taipgi paveikslai ir pono S. ir jū mažyčio sunelio; visų artimųjų ponams S., visų liudytojų, net ir paneles, pono S. numylėtinių.

Ir malama ta sensacija per keletą dienų, savaičių, mėnesį. Visos kitos žinios tuo tarpu niekai. Nors čia ir pasaulis sugrūtų, nors ir pats New Yorkas nugarmėtų į gelmes — nė nepastebėtų. Pono S., bankininko, ir ponios S., „vargės“ moteries reikalas — svarbiausia.

Visuomenė „susidomėjo“ tuo reikalu. Bet kaip nesidomėt? Ant pirmų puslapių ir stambiausiom raidėm kasdien rašoma. Juk tai turi but svarbus rašoma, kad spauda galina. Spauda — viskas. Poni S. reikale taip išgarsino, kad ir maži kudukiai apie tai kalba „domejas.“

Arba vėl.

Artinasi, na kad ir valstijų rinkimai.

Kyla partijų ir tų partijų jau pastatytų ir dar norimų pastatytų žmonių klausimas. Amerikoje nėra, rodos, to laikraščio, kuris neremtų vienos — absoliutiškai vienos — partijos ir, tokiu būdu, tos partijos į vietas statomų kandidatų.

Štai viena ir kita partija paskelbė savo platformę, kandidatų surašą.

Spaudoje kyla kova, tiesiog audra.

Laikraščiai pilni paveikslų, straipsnių apie jų remiamus kandidatus, ilgiausi straipsniai, kalbos apie prižadumą tų kandidatų rinkikams „rojų.“ Tas žmogus, kurį laikraštis remia (nors ir būtų didžiausias liurbis) yra aukštinaamas iki padangių. Geresnio žmogaus dar nebuvo šiame pasauly, kilnesnių prižadų niekas nežadėjo. O tuom pačiu laiku ano aukštinaamo kandidato priešininkas maišoma su purvais, drabstomas išmatomis, įkriminuojamas ir tt.

Daug-daug preparodimų, butų galima čia privesti, bet rokuojantis su vieta, pasistengsiu lkuomažiausia.

Ant kiek sensaciviai Amerikos laikraščiai dar paripora preparodimų; čia paiktosiu iš dviejų dieminių tiktai antgalvius ir trumputėlius tų angalvių aprašymus.

Štai jie. „Atsidengė paslaptis.“ Čia aprašoma, kad tula krutamų paveikslų aktorų veda su, taipgi krutamų paveikslų, direktoriu. Paslapties atsidengimas tame, kad apie tai niekas nežinojo iki tol, kol staiga tas įvykis, rodos, Chicagoj paskelbta. Prie trumpo straipsnelio apie ketvirtadaliu puslapio paveikslas pridėdama.

„Blogai.“ Čia kalbama apie dvi tulas paneles, kuriose visą dieną su tulu šoferiu praleido, maudydamos ir manė milijonierius. Blogumas, mat, tame, kad pavakary jau paaiškėjo apie tą „milionierių“, kad jis esąs tikta šoferis. Didžiulis, paveikslas prie trumpo aprašymo tų dviejų panelių.

„Gubernatorius šaltį pagavo.“ Gal jau tukstantini kartą to gubernatoriaus paveikslas.

„Žmogžudystė.“ Apie pusės puslapio paveikslas; žmogžudis ir užmušėjas, užmušimo vieta, diagramai, vaizduotė, kaip tas žmogus galėjo but užmuštas, kaip gyny. Žiauri scena. Paskui seka visa istorija apie patį įvykį: kodėl užmušta; o ant galo pasirodo, kad užmušėjas dar nežinomas, nesugautas, bet jau pėdsakai susekti, gal rytoj bus pagautas. Pasilikama ir ant rytojaus medžiagos; skaitytojai taip įklampinama į sensaciją, kad ir dar ir rytoj ieškotų laikraščio, kad susekus žiaurais nuotikio galą.

„Ponia N. nuvyksta vakacijoms į Atlantic City.“ Nu prie to „baisiai svarbaus įvykio“ dedama jos paveikslas, aprašymai, kaip domingai ji toms vakacijoms rengėsi, kaip darta bar džiaugiasi, ką mano veikti laike vakacijų. Be-

abejo didžiulis paveikslas puošia aprašymą.

„Ponas Z. apsiaveda su panele U.“ E, kiek čia korespondento gražių ir jausmingų žodelių palieta! Paveikslai — jau ne vienas — ir pono ir paneles ir paskui abiejų podraug.

„Poni I. nusipirko naują anglišką buldogą. Paveikslas ponios ir buldogo.“ „Poni G. nusipirko 30,000 dol. rubus.“

„Krutamų paveikslų aktorė B. sako sudiev New Yorkiečiams.“ Paveikslas tos aktorės, užimantis visą puslapį.

Ir tokių angalvių daug, tokie paveikslai užima didžiulę laikraščio dalį, nes Amerikos liaudis plati milioninė jau ne šimtai, bet tukstantiai ir tarp jų tokių vestuvių, tokių išvažiavimų, pasivažinėjimų daug. Jei kalbama apie vieną, reikia kalbėti ir apie kitą, jei pagerbtas vienas, nekitai pasielgsi ir su kitu.

Taip, tokiais tai, daugiausia reikalais užsiima taip vadinami geltonieji Amerikos laikraščiai.

Tiesa, tuose laikraščiuose rašoma ir apie kitus reikalus: streikus, nelaimingus atsitikimus. Bet apie tai rašoma ir tuo pačiu sensaciniu tonu: vis tik kaltieji randama; streikuose, dažniausia kaltinama jų vadai. Pastarieji, didžiulioje taip pasmerkiama, kad net ir teismų ir, kartais kalėjimus pasiekia.

Rašoma juose ir apie mokslo dalykus. Telpa čia ir eilių ir apysakų. Bet visa taip vedama, taip tvarko, kad sensaciniai dalykai juos užstelbia; geresnių dalykų ieškojimas, tai ieškojimas aukso smėly. Ypač tai sunku surasti tamsiajai miniai.

Ir taip tai — plaukdamas sessacijos diena iš dienos geltonoje spaudoje priverdė tamsiąją liaudį jomis domėtis, jai sekti, pagaliau — jų net pageidauti, nes kuris laikraštis daugiau tokių sensacijų talpina, daugiau jis ir pasekmių turi.

Bet tai ant gero neišsena. Tokius geltonuosius laikraščius visuomenė beskaitydama blogėja. Tai gerai liudija didėjimas žmogžudysčių, vagysčių ir taip įvairių piktadarysčių.

Tai yra ne kieno kito, kaip tik geltonosios spaudos perai.

O jei jos, geltonosios spaudos, nebutų, jei koku nors būdu ji būtų kontroliuojama — daug daugiau butų ant sveikatos visuomenės. Mažiau, pagaliau — kaip kada, — nukentėtų ir tie, kuriuos geltonieji laikraščiai taip širdingai stengiasi aukštinti.

Bet ar bus tas kuomet nors — reikia abejoti.

Pranikas.

P. S. — Antroje šio straipsnio daly pasistengsiu palyginti, kaip arti geltonosios spaudos ir musų, Amerikos lietuvių laikraščiai pasekė.

Lekiančioji žuvis turi tokius didelius pelekus, kad kuomet jį juos iškečia, tai gali išsilaikyti ore iki nukleka net apie 200 mastų.

ZMONIŲ SVEIKATA

Rašo Dr. F. S. Zurwell.

TABAKAS.

Kaip tabakas yra plačiai vartojamas, taip plačiai žmonės apie jį diskutuoja.

Matant, kaip godžiai vyrai maitinasi piktžolėmis-tabaku, — kaip jie jį garbina, saugoja ir užtaria prieš mokslininkų atakas, noroms-nenoroms reikia pasakyti, kad tabako papuliariškumas, išsiplatinimas tarp įvairių klesų ir įtekmė ant kuno ir proto panašus į ištvirkimą, paleistuvimą. Stebėtina ir podraug juokinga yra tas, kad kaip prietarų debesy matosi prigęšę žvaigždutės, mokslus baigę vyrai, taip liuosnorių ligonių (rukorių ir girtuoklių) eilėse figuruoja net daktarai, medicinos žinovai! Išrodytų, kaip apskelbti karą ir nekariavus liuosnoriai pasiduoti prieš rankose.

Bene svarbiausios priežastys medicinos daktarų prieštaravimo — patys sau elgdamiems priešingai jų persitikrinimams, tai: 1) pamėgdžiojimas kitų ir 2) stoka stiprios valios susivaldyti save.

Tariant Emersono žodžiais: „pamėgdžiojimas — nusižudymas.“

Materia medika mus mokina, jog medicinoje tabakas yra priskaitytas prie stipriausių nuodų. Tabako nuodai vadinasi *nikotin*. Tabakas nepratusiems iššaukia žiaukčiojimą ir, toliaus, vėmimą. Nuolat vartojant (rukant ir žiulpiant) tabakas pagimdo uždegimą mukozos burnoje, gerklėje, sunykimą akies retinos, dyspepsiją, nusilpną lytiško jautrumo, umų alpimą, gyslų sustyvjimą, širdies peršėjimą-arzinimą, insomnija (negalėjimą užmigti) nerviškumą, lenkoplacia burnoje ir kraujo spaudimą.

Žymus mokslininkas, Dr. Osler, tvirtina, kad nesubrendusiems vaikams rukuriam tabakas užkenkia išsivystimui smegenų abelnam kuno subudavojimui.

Yra priparodymų, jog vartojimas tabako yra priežasčia lupų ir liežuvio vėžio. Taipgi nuolatinis vartojimas tabako atbukina moralybės sąmonę, kas priveda prie proto klaidumo ir net pamišimo.

Kas nežino, kad prastitutės ruko cigaretas?

Retas atsitikimas, kad suaugęs vyras pratintų prie rukimo.

Žodžiu, tabakas atsiranda vyrų kišeniuose tik piemenų amžy. O juk piemenys ruko vientik delto, kad išrodytų vyrais.

Daugelis mokyklų draudžia mokiniams rukti.

Tabako nuodai yra žinomi medicinoje, kaip *nicotin*. Nicotin esti vienas iš stipriausių nuodų. Sunį bei katę galima užmušti į tris bei penkias minutes. Šių žodžių rašytojui teko matyti, kaip gyvatė pastiro mirtinai į penkias minutes, kuomet pypkės cibuko sultimis patėpė jai lūpas.

Kad šie žodžiai neišrodytų vientik žodžiais, pažvelgkime, ką bandymai parodo. Laboratorijose ir laike egzaminų kolegijų profesoriai daro bandymus tabako nuodų efektą.

Dr. Bush padarė bandymus ant penkiolikos žmonių (rukančių) proto veikimo ir atrado 10.5% skirtumą, t. y. rukorių proto veikimas ant tiek žemesnis.

Prof. F. J. Pack iš Utah universiteto padarė bandymus ant 182 atletų studentų 12 skirtingų universitetų. Jis atrado iš 182 studentų 81 rukančių ir 101 nerukančių. Prof. Pack padarė palyginimą rukančių su nerukančiais rekorduose. Abelnas laipsnis atsižymėjimo 74.5 rukančių ir 79.5 nerukančių. Skaitlius studentų su augščiausiais laipsniais: keturi iš rukančių ir vienuolika nerukančių. Gi skaitlius studentų su žemais laipsniais, 12 rukančių, o tik 6 nerukančių. Neperėjusių egzaminus 70 rukančių ir tik 43 studentai nerukančių.

Kitas pavyzdys prof. W. A. McKeever iš State Agriculture College, Kansas valstijoje, paduoda sekantį studentų rekordą. Iš šimto studentų jis atrado pusę rukančių. Abelnas studentų nušimtis buvo 62.28 rukančių ir 79.83 nerukančių. 74 studentai rukuriai pametė klesas, nerukuriai, — tik 9 pametė klesas. Neperėjo egzaminų 108 rukuriai ir 38 nerukuriai.

Prof. iš Highland Park, Ill., high schoolės principalas, p. Sandwick paduoda sekantį raportą apie 94 moksleivius iš paskutinių metų: 36 nerukuriai gavo 83%; 20 studentų pametusių rukymą gavo 76%; 10 nerukorių gavo augščiausius laipsnius po 90. % ir 10 rukorių su augščiausiais laipsniais po 78.9 %.

Panašių rukorių apie proto atšipimą nuo tabako nuodų yra daug. Daugelis firmų veja rukurius laukan, kuomet anie klausia užsiemimo. Daugelis švaresnių žmonių rukimą paskaito prie žemo pasiėlgimo, kaip ir girtuoklystę. Ypač inteligentiškos moterys rukurius vyrus palaiko už „second hand“ spartus. Nėra ko iš jų stebėtis. Nuo prasto kvapo kožnas šalinasi. Taip rukuriai turėtų šalintis nuo tabako.

Pasekmingiausias gydymas daugelio ligų, — prašalinimas tų priežasčių, kurios veda prie sugriovimo sveikatos.

PATARIMAI MAUDYTOJAMS.

Vasaros karščiuose maudytis yra sveika ir smagu. Tačiau ant nelaimės, tame randasi keletas pavojų: Persmakus saulė nudegimas užskrėtimas tulomis ligomis bei šiaip jau nelaimingi atsitikimai.

Patarimai: 1) Nepratęs niekad nes buk ilgai ant saulės, nes smarkus nudegimas skaudus ir pavojingas.

(2) Kame daugel maudosi, vanduo visados esti suterštas ir todėl nesveikas. Niekada tokio vandens neįgerk ir nenu-ryk, nes gali pavojinga burnos ar vidurių liga susirgti. Taipgi pasineriant buk užsimerkęs, kad akių neužkrėstum. Visuomet saugiau turėti savas maudymos švar- kas bei abrusas, nes kartais beskolinant li- gą pasiskolini.

(3) Basi turi būti atsargūs, nes į aš- trų akmeniuką ar stiklą gali koją persi- pjauti ir vėliaus gauti kraujo užnuodini- mą. Saugiausia apsiauti lengvais čėvery- kais.

(4) Sušilęs, išprakaitavęs neik vande- nin pirm, negu atvėsi.

(5) Niekados nenardink kito, nes pa- starasis nejučiomis panėręs labai dažnai įtraukia nešvaraus vandens per nosį ir burną. Tas didžiai nesveika. Taipgi gi- lesnėje vietoje net galima prigirdyti ne- mokantį plaukti.

(6) Nusimaudęs stengkis nusiplauti švari vandeniu.

SKRUZDĖS.

Vasaros metu kartais skruzdės užka- riauja gyvenamus namus. Jos nėra ypa- tingai pavojingos, bet visgi pridaro nema- žai nesmagumų, ypač šeimyninkei valgių užlaikyme.

Jas išnaikinti galima sekančiu būdu: Natro arsenatas (Sodium arsenate), kuris perkamas aptiekoje, atatinamas skruz- dėms nuodas. Jo sutaisymas yra sekan- tis: Vieną svarą cukraus ištirpdyk kvor- toj vandens, paskui pridėk 125 gramus natro arsenato. Šitą visą reikia atsakan- čiai išvirinti ir atšaldyti pirma vartojant. Išigyk keletą nedidelių kempinių (spon- ges), kurias primirkytas saldžiu skistimu padėk kur daugiausia skruzdžių bėgioja. Trumpu laiku jų pilnos kempinės prilįs. Tada įmerk šias kempines su skruzdėmis į karštą vandenį, kuris dar nenusinuodi- nusias užmuš, ir tuo pačiu tarpu išplaus kempines. Šį procesą galima kartoti kol skruzdžių nebeliks.

Pasarga: Natro arsenatas yra labai nuodingas. Todėl darant augščiau minė- tą sirapą, reikia būti labai atsargiu, kad kartais žmonės neparagautų. Ypač neat- butina saugiai laikyti nuo vaikų ir nami- nių gyvulių. Geriausia, kuomet nevar- toji padėti kur aukštai ant lentynos sklan- džiai uždarytose arba užlipdytose dėžėse.

Suvenytų Valstijų statistikos paro- do, kad plaučių džiovos mirčių skaitlius sumažėjo pradėdant 1909 iki 1919 m. nuo 181.8 per 100,000 gyventojų 1909 metais iki 111.3 per tą patį žmonių skaitlių 1919 metais. Šio dešimtmečio laikotarpyje džiovos mirčių skaičius nukrito net 39 nuošimčius. Tokiu būdu 1919 m. mirė nuo šios ligos 70.5 žmonių mažiau ant kiekvie- no 100,000 gyventojų, negu 1909 metais, arba išviso 60,000 asmenų mažiau.

Džiova yra nežinystės liga, kurią ga- lima visai prašalinti apšvietus žmoniją. (Iš „Gydytojo“).

JOHN S. LOPATTO
Attorney and Counselor-at-Law
SLA. Advokatas-Patarėjas,
308-9-10 Coal Exchange Bldg.
WILKES BARRE, PA.
Telephone 4256 Market

Phone — Calvert 3210
I. B. Bronushas, M. D.
Ofiso valandos:
Nuo 7 iki 8:30 vakare.
Nedėlioje nuo 2 iki 3 po pietų.
615 COLUMBIA AVE.,
BALTIMORE, MD.

Istorinis Dokumentas apie Lenkus

„SANDARA“ spausdina labai svarbų istorinį dokumentą apie lenkus, tai yra LIUBLINO SEIMO DIENYNAS. Tame dokumente, to laiko žmonių užrašais, parodoma, kaip lenkai apgavo lietuvius, kaip prievarta ir žulikyte ant- metė ant Lietuvos Liublino Uniją, kurią ir dabar jie bando atsiremti, užpildinėdami LIETUVĄ. Kiekvienas lietuvis privalo susipažinti su tuo dokumentu, todėl skubiai užrašykite savitini laikraštį „SANDARA“.

Prenumerata metams \$2.50, pusė metų \$1.25, į Lietu- vą \$3.00. Laiškus su užsakymais reikia siųsti šiuo adresu:
327 E Street, So. Boston, Mass.
Pastaba. Kas užrašys „SANDARA“, prisiųsdamas iš- kirpęs šį paskelbimą, gaus dovanų FAUSTO KIRŠOS cilių knygą AIDU, AIDUŽES, kuris šiaip perkant kainuoja 50c.

SUKITE LIETUVON KNYGU

Lietuvos žmonės ir Lietuvos jauni- mas nusiskundžia, kad neturi knygų. Mes jų turime daugiau, negu suvartojame, tad siųskite jas LIETUVON!

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE pataria savo nariams, kad jie siųstų nors po vieną mūsų knygų sa- vo draugams ir giminėms Lietuvoje. Pa- siųsti galima paštu. Patartina siųsti šiuo laiku sekančias knygas:

- AIŠOPO PASAKAS, — didelė kny- ga, su daugybe paveikslų, 364 puslapiai, kaina \$1.25
- AMERIKA, — ypatingai reikalinga tiems, kas nori iš Lietuvos Amerikon atke- liauti, 288 pusl., kaina \$1.00
- ŽMOGAUS PAREIGOS, — svarbi knyga auklėjimui tėvynės meilės ir tikro- jo patriotizmo, 245 pusl., kaina \$1.00
- Kas ims visas tris knygas, GAUS VISAS TRIS UŽ \$3.00. Užsakymus su pinigais siųskite Centru šiuo adresu:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AM.,
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

T E M Y K I T E !

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluo- tas Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pa- žangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išeiiviu — Juo veikiau tą veikalą užsi- sakys, tuo greičiau apsipažinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50
Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Ad- ministraciją šiuo adresu:

“TEVYNĖS” ADM.,
307 W. 30-th ST., NEW YORK, N. Y.

AIŠOPO PASAKOS

Didelė knyga 360 puslapių, 110 pa- veikslų, 301 pasakų. Tinkami pamo- kinimai seniems, jauniems ir mažiems. Popieros apdaruose tik \$1.25

„TEVYNĖS“ ADMINISTRACIJA
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE KNYGYNE

Galima Gauti Sekan- čios KNYGOS:

- Amerika—Informacijos apie Ameriką ir tt. 1.00
- Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32 10c.
- Apie Sveikatą — pusl. 16 05c.
- Daktaras iš Prievartos (Komedija) 20c.
- Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.
- Japonų Konstitucija — pusl. 31 10c.
- Kas iš Kur Pareina? 20c.
- Kaip Gyvena: Latviai, Suomia, Anglai .. 20c.
- Kelionė į Sidlavą — pusl. 48 15c.
- Konradas Velenrodas — pusl. 24 15c.
- Kražių Skerdynės ir Jos Pasekmės 15c.
- Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu — pusl. 102 35c.
- Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 .. 40c.
- Liudvikas Pasteris — pusl. 48 20c.
- Nuo Degtinės — pusl. 19 10c.
- Pasninkai Lietuvoje — pusl. 16 05c.
- Petras Žemaitis — pusl. 69 20c.
- Perspėjimas apie šventą Tikėjimą—pusl. 63 10c.
- Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 10c.
- SLA. Istorija (1896-1915) \$1.50; audimo apdarais 2.00
- Susiprato — 64 pusl. 20c.
- Trachoma — Prie šviesos — pusl. 100.... 20c.
- Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.

- SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UZ PILNĄ KAINĄ:**
- Grazi Mageliona — Melodrama 4-rių aktų 50c.
 - Dvi Sesi — 4-rių aktų tragiška drama .. 50c.
 - Pavoktas Kudikis — Tragedija trijuose aktuose 40c.
 - Kunigas Macochas — 4-rių aktų tragedija 35c.
 - Aisopo Pasakos — pusl. 364 \$1.25
 - Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje—pusl. 258 1.00
 - Paskaitos iš Bijologijos ir Bakterijologijos —pusl. 172 50c.
 - Svetimoj Padangėj Pasaulio Verpetuose Eilės, Dainos ir Prietikiiai — pusl. 200. Parašė A. J. Jokubaitis 2.00
 - Žmogaus Pareigos — pusl. 245 1.00

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

VIENTINIS ŽINIOS

Kilni Manifestacija.

Subatoje, rugpjūčio 5 d., 1922 m., New Yorko lietuvių surengė gana kilnią manifestaciją paminėjimui Lietuvos de jure pripažinimo per Suvienytas Valstijas.

New Yorko, Brooklyno ir apylinkių draugijos ir pavieniai, pagal nurodymą, susirinko prie Madison Square Garden, iš kur apie pusę po keturių ir pradėjo New Yorko penkta gatvė maršuoti.

Paroduojanti ejo, maždaug sekamoje tvarkoje: Vadas, Didžiulis militaris benas, paskui juos du kareivių, nešimu Suvienytų Valstijų ir Lietuvos vėliavas, iš šalių tu dviejų kareivių dar du kareiviusargu su šaudyklėmis; keletas rikuočių S. V. liet. kareivių, jurininkų; juos sekė dvi jaunutės mergaitės, nešinos gėlių ragažaites; toliau — vėl dvi mergaitės, viena pasirengus Lietuvos, kita Amerikos vėliavomis.

Burys mergaičių, nešinių dideliu vainiku, vaikų burys, vėl mergaičių, merginų ir keli tukstančiai moterų, merginų, vyrų. Paskui vėl — jaunų vaikų, didžiulis benas; paskui beną jaunutės mergaitės, nešinos gėlių ragažaites, nešinių ištiesta Suvienytų Valstijų ir Lietuvos vėliavas, vėl didelė kelių tukstančių minia paskui. Keli šimtai važiuojančių automobilių.

Paroduojančius puosė Lietuvos ir Suvienytų Valstijų vėliukai, vėliavos ir linksmo keletas didžiulių benų.

Protarpiuose buvo nešami paparčiai. Ant jų buvo sekamų parašų: „Mes, lietuviai džiaugiamies ir ačiūdami Amerikai už pripažinimą Lietuvos de jure, maršuojame.“ „Lai gyvuoją Prezidentas Hardingas.“ „Lai gyvuoją Lietuvos Respublika.“ „Lai gyvuoją ilgus metus Suvienytos Valstijos.“ „Musų ilgų metų pasišventimas nebus veltus.“ „Musų širdingas ačiū Suvienytos Valstijos už pripažinimą Lietuvos de jure.“

Ir keletas kitų, prašančių, kad Amerika užsistotų už Lietuvą, kad lenkai būtų kogeičiausiai iš Vilniaus išvyti, kad Klaipėdos kraštas būtų Lietuvai prijungtas. Ir daugelis kitų.

Parodavo nuo augščiau paminėtos vietos iki 14-tos gatvės ir pagaliau susirinko prie Wasington Irving High School, kur buvo sakyta tos mokyklos auditoriume prakalbos, dainuota. Minia buvo milžiniška. Kadangi visi netilpo vidun, tai pirmiausia kalbos pradėta lauke, ant mokyklos laiptų. Keletu žodžių, širdingai susirinkusius sveikino Lietuvos atstovas, Čarneckis.

Svetainėje tuom tarpu benas sugriežė Amerikos himną, susirinkimą gana kilnia kalba atidarė p. Šimutis, prašydamas, kad atsisotjimu susirinkusie pagerbtų įeinantį Lietuvos at-

stovą. Dar griežiamą Lietuvos himnas. Pasirodo atstovas Čarneckis. Susirinkusie šaukia: Valio! valio Lietuva! Kalba keletą minučių. Nors ne entuziastingai, bet gana nuosekliai, jįsai pasidžiaugia, kad Lietuva pripažinta, kaip kilniai tą pripažinimą priimta Lietuvoje, kaip tenai apvaikščiota ir tt. Pareiškė linksma žinią, kad Lietuvos Steigiamasis Seimas jau užbaigė Lietuvos konstituciją. Pasako dar, kad Lietuvos pripažinimą Amerikoje niekas kitas nei išgavo, kaip tik pati Lietuvių tauta. Jei ji, anot jo žodžių, nebūtų prie to pribrėdus, jei kitos šalys, ir pabrėng Ameriką, nematytų, kad Lietuva yra prie savivaldybės priaugusi, — joki maldavimai, joki prašymai nieko negelbėtų. Dar esą, kiekvienas lietuvis turime linksmai žiūrėti į Lietuvos ateitį, turime dirbti vienybėje ateity, nes Lietuvos pripažinimas per Ameriką nėra tai paskutinis mūsų gyvenime žingsnis.

Po atstovo kalbėjo amerikonas Rob. Caldwell, Amerikos Baltiko Draugijos pirmininkas. Jis džiaugėsi, kad Lietuva jau pripažinta per Suvienytas Valstijas, linkėjo lietuviams ant toliau laimingai gyvoti.

Kalba Širvydas. Jo kalba buvo nuosekli. Jis širdingai ir entuziastingai džiaugėsi šiomis manifestacijomis, tikrai jų pasibrieždamas. Priminė, kad tai ne paskutinis mūsų tautos kovos žingsnis. Šiandien mes turime du dar labai svarbiu reikalu, tai reikalavimu, kad Lietuvai būtų kogeičiausiai sugrąžintas Vilnius ir Klaipėda prijungta. Vaizdžiai apibūdino kelius mūsų kovos, kol išgavome Amerikoje, kaip abelnai kitur mūsų Lietuvos de jure pripažinimą. Kvietė ateity būti pasirengusiai Lietuvą šelpti visuose jos reikaluose: reikalui esant šelpti ją kulkomis, šelpti pinigais. Lietuva, kaip abelnai ir lietuviai trokšta ramybės, jie nori taikiai gyventi, bet tos taikos nebus, kol jiems nebus sugrąžinta, tai kas jiems priklauso, butent Vilnius ir Klaipėda, svarbioji išėiga į Baltiko jures.

Kunigas Kaščiukas kalbėjo gana karštai ir tikrai petrijotingai. Pasirodė tikras lietuvis-patrijotas. Kalbėjo Matilda Spence, amerikietė, Amerikos Baltiko Draugijos sekretorė. Ji reišė džiaugsmo šiame atsitikime — pripažinime Lietuvos de jure. Linkėjo laimingos kloties mūsų ateities darbuotėje. Džiaugėsi, kad ji galinti del Baltiko valstybių darbuotis. Ir daugiau kalbėtojų buvo, kaip tai: P. Mikolainis, kuris sakėsi negalįs savo džiaugsmo išreikšti, nes nė vieno, kuris taip didžiai galėtų džiaugtis, kaip kalnabėtojas šiandien jaučia, nes jis sunkių laikų pergyvenęs bekovodamas už Lietuvos reikalus. Kalbėjo Vinikas, Lietuvos Atstovybės Sekretorius. Buvo dar kitų kalbėtojų: New Yorko S. V. senatorius Colder, Hylano New Yorko miesto

majoro atstovas ir kt. Kalbų protarpiuose didžiulis Petkaus parapijos koras, po vadovyse p. Jankaus, gana gražiai sudainavo keletą dainelių, iš kurių „Karvelėlis“, rodos geriausia pavyko.

Estonijos atstovas perdavė linkejimus lietuviams per vakaro vedėją. Latviai su žydais, nors žadėjo, bet nepasirodė. Šiame susirinkime priimta ir keletas padėkos rezoliucijų, kurios bus pasiųsta Suvienytų Valstijų Prezidentui Hardingui, Lietuvos Valdžiai, Mass. valstijos senatoriui Lodge, Princeton Universiteto prof. Benderiui ir kt.

Nutarta 27 dieną liepos, Lietuvos de jure pripažinimo dieną per Suvienytas Valstijas pavadinti „Lietuvių Vėliavos Diena“, ir jei tokis nutarimas bus patarimas ir kitų kolonijų lietuvių, ta diena bus švenčiama kaip tokia.

Susirinkimas užbaigta Lietuvos himnu.

Abelnai ši manifestacija reišė nemažą įspūdžio. Ji gana gilia atmintimi liks lietuviams, kaip lygiai ir svetimtaučiams, kurių tukstančiai šios parodos žiūrėtojai buvo. Ši syki lietuviai parodė, kad išties jų yra didelė minia šiame mieste ir reikalui esant gali savo vardą kilniai tarpe svetimųjų pastatyti.

Manifestacijoje ir abelnai parodoje, galima spręsti dalyvavo virš dešimties tukstančių lietuvių. Manifestacija prasidėjo apie pusę po keturių ir tęsėsi veik iki devynių vakare.

Po viso ko lietuviai namo skirstėsi linksmi, entuziastingi. Kalbėjo, jog tai pirmutinė Lietuvių gyvenime tokia didelė šventė buvo švesta.

Buvęs.

Mažai yra tokių žmonių, kurie žinotų iš ko susideda vanduo. O šitą stebėtiną dalyką galima išaiškinti keliais žodžiais. Vanduo susideda iš dviejopos rūšies dujų (gazu): dvi dalys hidrogeno ir viena dalis oksigeno susijungę padaro vandenį.

Indijos teritorija, įskaitant ir Burma, išneša apie 1,766,597 kvadratinės mylios.

I LIETUVĄ
Kunigas Kaščiukas kalbėjo gana karštai ir tikrai petrijotingai. Pasirodė tikras lietuvis-patrijotas.

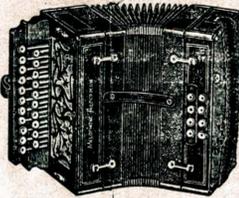
WHITE STAR
I Cherbourg ir Southamptoną Greitas susisiekimas su Baltijos uostais.
Homeric rugp. 19, rugs. 9, rugs. 30
Majestic rugp. 26, rugs. 16, spal. 7
(Didžiausias laivas pasaulyje)
Olympic rugs. 2; rugs. 23; spal. 14

AMERICAN LINE
I Plymouth, Cherbourg ir Hamburgą:
St. Paul rugp. 17, rugs. 21
Mongolia rugp. 31, spal. 5, lapkr. 9
Minnehaha (tik 3 klasa) rugs. 7, spal. 18
Manchuria rugs. 14; spal. 26; lapkr. 30

RED STAR LINE
I Hamburgą, Liepoją ir Danzigą:
Samlund (tik 3-čia klasa) rugs. 12
Gabenkit Jusų gimines ir draugus iš Europos ant gražių mūsų linijų. Musų agentai Europoje suteiks pilnas informacijas. Geras maistas. Gražūs kambariai. Mandagūs patarnavimas. Paranki iškalno apmokėta kelionė. Kreipkis į:

PASSENGER DEPARTMENT, No. 1 Broadway, New York, N. Y. arba vietinius agentus.

IMPORTUOTOS ARMONIKOS.
Naujas Modeliai, Ekstra Stiprus Klavišai, Galinga Muzika, Dailūs Viršai, Nužemintos Kainos.

Tos armonikos visos yra padarytos iš pirmos klasos medžiagos, ypatingai klavišai, kurie yra geriausios rūšies ir padirbti su didžiausia atyžia, pritrysių mechanika.

Gerai išlaikyti mediniai viršai, gražiai išdabinti, ypatingai tvirti klavišai, neleidžianti oro ir geriausios rūšies odinės dupleš, su nikelio plieno klampais, gero tono garsai, odos liežuvukai, nepaprastai augštos vertės Armonikos. Mes pirkome jų gan daug Europoje ir galime parduoti juos už labai žemą kainą.

ARMONIKA No. 15 — su 16 duplešų įlenkimų, 8 klavišais, 8 bosai, kaina \$9.50.

ARMONIKA No. 10 — su 14 duplešų įlenkimais, 8 klavišais, 4 bosai, kaina \$7.95.

Parašykite savo pavardę ir adresą ir nurodykite Armonikos numerį ir kainą, kurią norite pirkti, išsiųskite mums šitą persiuntimo iškaščiams, o už Armoniką užmokėsite, kaip jums ji bus pristatyta į namus. Jokio risko čia nėra. Visiškas pasitenkinimas užgarantuotas, arba pinigai bus sugrąžinti. Rašykite tuojau.

UNION SALES COMPANY, Dept. 257, 15 S. Desplaines Str., Chicago, Ill.

French Line

Kelionė jūrmis į Lietuvą ir iš Lietuvos
S. S. PARIS išpl. rugp. 23, rugs. 13
Geriausi įrengimai — kambariai dviems, keturiems ir šešioms žmonėms — prausklos ir bėgantis vanduo, kiekvienam kambariui. Čia yra valgomasis kambarys, rukamasis kambarys, baras, barzdasakutyla, atdaras dėtis, garsi prazuzy viryklė, vyno ir alaus duodama dykai, muzika, šokiai. Ant laivo yra vertėjas.
Specialis garlaivis S. S. Pologne susisiekia su S. S. Paris Havre ir plaukia tiesiog į Klaipėdą (Memel). Tikrai ant Amerikos ir Lietuvos pasporto nereikia Francijos vizu. Visais reikalais kreipitis reikia į vietinį French Line agentą arba į Kompanijos ofisą: 19 State St., New York City.

EKSKURSIJA
I Kauną tiesiog \$105.15
I Klaipėdą-Liepoją .. \$107.00 ir war tax \$5.00.
Iš Kauno į New Yorką \$106.00 ir head tax \$8.00.

PINIGŲ SIUNTIMAS.
I Lietuvą doleriais ir aukšniais žemiausiu dienos kursu. Pinigus Lietuvoje gauna laike 25-30 dienų artčiausiam agentui.

P. MIKOLAINIS
53 Hudson Ave., Brooklyn, New York.

CUNARD ANCHOR

I LIETUVĄ PER 12 DIENŲ
Greičiausias vandeninis kelias. Asmeniškai vedama ekskursija su tiesioginiu persėdimu Southamptonė į Danzigą, Pliovą, Memelį ir Liepoją ant vieno iš trijų greičiausių vandeninių milžinų, išplaukiančių iš New Yorko kas Utarninkas.
Visi trečios klasės pasažieriai kajuotose.

MAURETANIA AQUITANIA BERENGARIA
Taipgi per Liverpool & Glasgow

Assyria rugpjūčio 11
Carmania rugpjūčio 17
Algeria rugpjūčio 25
Del tikietų ar informacijų kreipkitės prie artčiausio agento Jusų mieste ar apielinkėje.

VISI SLA. NARIAI IR NARĖS REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI „TEVYNĖJE.“

J. SKRITULSKAS
NOTARAS IR AGENTAS
Parduodu laivakortes ant visų linijų kur tik aori. Siunčiu pinigus į visas dalis svieto. Darau davienastie pavedime dalių į Lietuvą ir į kitas viešpatytes.
26 BROAD STREET, NEW BRITAIN, CONN.

SEVEROS GYDUOLĖS UZLAIKO SEIMYNOS SVEIKATA.
Nusilfusios ir Kenciancios Moterys
aptureje geistingą palengvinimą per varfojimą
SEVERA'S REGULATOR
Moterų Stipriniojas
Pafirsite, kad jįsai yra veiksmingas sugrazinimui spēkų suregulavimui, moteriskų funkcijų ir suteikia sistemai sveiką, normaliską padėjimą
KAINA \$125
Klouskite pas apfektorius.
W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA.

GEORGE MATULEWICH
ATTORNEY-AT-LAW
National State Bank Building, 810 BROAD ST., NEWARK, N. J. Room 810

Svedijos Amerikos Linija I LIETUVĄ
Greitas pasažierinis kelias nuo NEW YORKO iki LIEPOJAU per Gothenburgą, Svediją. Pasažieriai bus transferuoti ant jurių tiesiai į Liepoją.
S. S. DROTTNINGHOLM Rugpjūčio 19, Rugsėjo 23
S. S. STOCKHOLM Rugs. 5, Spalių 14
Trečios klasos kainos:
I HAMBURGĄ \$103.50
I DANZIGĄ ir PILIAVĄ \$106.50
I LIEPOJĄ ir MEMEL \$107.00

Su damokėjimu \$5.00 taksoo. Trečios klasos pasažieriai turi kabinus tikrai su 2-4 lovutėmis. Nereikia Svedijos pasporto vizos. Kreipkitės prie Vietinių Agentų ar Swedish American Line, 21-24 State Street, New York City.

Skaumus ir gėlimus outildo
PAIN-EXPELLER
Valbaženklis utreg. S. V. Pat. O.A.

DRAUGAS REIKALE

DRAUGYSČIŲ DOMEI
„Cydytojas“ platina šveikatos dėsnius netik spausdintu žodžiu, bet jau pasirengęs sleiditi sveikatos principus gyvu žodžiu: „PASKAITOMIS-PREREKCIJOMIS“.

Draugystės, norinčios tokių paskaitų, malonėkite kreiptis „Gydytojo“ Administracijon: „GYDYTOJAS“, 3310 S. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Phones: Bell — Kensington 5316
Dr. E. G. Klimas
LIETUVIUS GYDYTOJAS.
Prieimimo valandos: 9-10 valandai ryte. 6-8 valandai vakare.
2538 E. Allegheny Ave., PHILADELPHIA, PA.

BALTIC STATES BANK
PIRMUTINIS IR VIENINTĖLIS LIETUVIŲ VALSTIJINIS BANKAS RYTUOSE.
Kapitalas ir perviršis — \$70,000.00.
Turtais jau siekia — \$1,125,000.00.
Prieima Depozitus ir moka 4%. Depozitus galima siųsti per pašta.
SIUNČIA LIETUVON ir į kitas pasaulio dalis pinigus tu kraštų pinigais, arba AMERIKOS DOLERIAIS. Išmoka greičiausiai ir teisingiausiai. Ligi 1 d. liepos 1922 m. arti 20,000 žmonių kreipėsi į mus pinigų šuntimo reikalais. TAS PARODO, KAD ŽMONĖS PASITIKI BALTIC STATES BANKU. Pasitikėjimą mes išdirbome teisingumu, sąžiningumu ir draugiškumu. PARDUODA LAIVAKORTES I LIETUVĄ ir iš Lietuvos ant visų laivų linijų ir konstruopliausiai prižiūri, kad keleiviai turėtų smagę ir gerą kelionę.
BANKAS ATDARAS kasdien nuo 9 val. ryte ligi 5 val. vakare, subatomis — ligi 7 val. vakare.
TELEFONAS: WATKINS — 2142.
Visai reikalais rašydami adresuokite šitaip:
BALTIC STATES BANK, 294 Eighth Ave., New York, N. Y.

PINIGAI
Persiunčiame pinigus į Lietuvą ir visas dalis svieto, saugiai ir greitai.
LAIVAKORTES
Parduodame laivakortes ant visų linijų. Padarome pasportus. Patinkame keleivius ant visų New Yorko stočių. Prieingame visišką kas kelionėje yra reikalinga. Visuose reikaluose koepiktėtas pas:
AMBRAZIEJUS & DANIELIUS
168 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Tel. Greenpoint 5975. (SLA. nariai)

DR. G. H. SOLTYS, Chiropraktorius
Vartoja Palmerio metodą. Nėra prigavystės, nei išnaudojimo.
PRIĖMIMO VALANDOS:
Panedėliais, Seredomis, Pėtnyčiomis nuo 10 v. ryte ligi 8 valandai vakare. Nedėdientiais nuo 10 ligi 12.
207 SECOND AVE., kampas 13 gatvės, NEW YORK, N. Y.

SVARBU!
Ar Tamstos Nepavėluosite Prie Didžiausios Ekskursijos Lietuvon Vytauto Bendrovės?
LAIVAS OLYMPIC IŠPLAUKS Rugpjūčio-August 12 d.
Rupinkitės - Skubinkitės - Registruokitės
Vietas ant laivo OLYMPIC užsitikrinkite tuojau, nes liuosų vietų jau mažai liko. Mano vietos ant laivo Olympic rezervuotos 2 ir 4 lovų kajutos ant pat vidurio laivo. Nepraleiskite progos iškeliant ant puikaus laivo OLYMPIC ir su dideliu skaičium lietuvių. Visa kelionė vandeniu. Iš Piliavos į Kauną bus parengti specialiai traukiniai.
Najorie keleiviai bus patikiti ant stočių. Nakvynes keleiviai gaus mano Hotelyje.
Reikalaukite pasportų ir platesnių informacijų tuojau nuo
GEO. J. BARTAŠIUS
498 WASHINGTON ST., NEW YORK, N. Y.

United American Lines Inc. JOINT SERVICE WITH Hamburg American Line
NEW YORK — HAMBURG DIRECT
Trumpas susisiekimas su visom dalim Centralės Europos. Savaitiniai išplaukimai kas Ketvergas nuo pier 86, North River, 46 St., New York, 12 val. d. Kajutos su 2, 4 ir 6 lovom ant visų laivų. Dideli valgyimo kambariai, salonai ir pasivaikščiojimo dėdaliai skiriamai 3 klasai. Ant laivų „Hansa“, „Bayern“, „Wuerttemberg“ ir „Mount Clay“ yra specialiskų kajutų.
Du nauji 20,000 tonų trijų sriubų laivai
RESOLUTE ir RELIANCE
plauks kas antaras utarninkas su 1-mos, 2-ros ir 3-tios klasos pasažieriais. Užsakymui vietos kreipkitės prie mūsų agentų arba
UNITED AMERICAN LINES, 39 Broadway, New York.